

Dr. Manklavan



APIE SUKAKTIS IR DABARTĮ

Šiame numery

GAL TORTAS IR PER MAŽAS? APIE SUKAKTIS IR DABARTĮ. KOMPOZITORIŲ JUOŽA STROLIĄ PRISIMENANT. KRUPAVICIUS APIE ATEITININKUS RUSIJOJE. ŠIMTMETIS NUO MOTIEJAUS GUSTAIČIO GIMIMO. PREMIJUOTO BIRUTĖS POKELEVICIŲTĖS ROMANO ISTRAUKA. "ANTROJO KAIMO" SPEKTAKLIAMS ARTEJANT. PASAKOJIMAI APIE NEIŲKIMAS STAIGMENAS. NAUJI LEIDINIAI. KULTŪRINĖ KRONIKA. SPYGLIAI IR DYGLIAI.



Gal tortas ir per mažas?

Iš naujų ir dar besikeičiančių, gal net sunkiausių meno formų, tur būt, novelė — trumpa proza, kaip ją kiekvienas iš mūsų besupranta, yra pati jauniausia prozos išraiška, perėjusi savo pradinę užuomazgą 19 šm. su Maupassant, Čechovu ir kitais ir pasiekusi klasišką lygį su O'Henry, šiaudien, atrodo, yra priėjusi kryžkelę, eiti sena linkme ar pasukti kitur. Mat, novelė šiaudien priekaištų girdėti iš visų pusių. Ir mūsų recenzijose ta novelė tai per trumpa, tai per ilga, tai laikraštinė, tai anekdotinė, tai be stiliaus (kai rūpi visuma), tai televizinė (Twilight Zone ar pan.), tai ne per gili, neoriginali ir t. t. Be to, pagrįdė novelė yra ir lyg šabloniška, nes kažkodėl būtinai joje turi būti aprašytos gyvenimo aukos: nukentėję, sumalti, nelaimingi ar nesuprasti žmonės.

Dargi dėl savo trumpumo novelė net iškreipia tą gyvą žmogų, gal kiek per stipriai, "per riebiai" yra priversta nudažyti jo temperamentą, todėl ji ir pasidaro beveik keičiausias elementas mūsų periodikoje tarpe tų visų rimtų, filosofinių ar informacinių straipsnių, kuriuose tik retkarčiais pasirodo sveikintino gyvumo, kaip ir šiame dienraštyje J. Aisėjo, St. Pilkos ar kitų gyvenimiškas pasakymai. Prie tokių straipsnių ir novelė, atrodo, daugiau derinasi.

Bet vietos ribotumas reikalauja iš moderniosios novelės dar ekonomiškos ir greičio. Bėk, skubėk ir užtrink visus pėdsakus, atrodo, yra jos moto. Nebūk per daug gilus! Tam nėra laiko ir vietos. Sakiniai — sausi ir trumpučiai, paragrafai — vieno ar kelių sakinių, dialo-

gas — trapus, lyg aidas realaus pašnekėsio. Gal dėl to novelės ne visi šiandien mėgsta. Kažkodėl jose yra populiarūs ir mirtis? Ne tiek gal mirtis, kiek nesąmoningas mirties pavojaus ieškojimas. O tas noras mirti "at-rasti" šiandien charakterizuoja daugumą novelių. Tik komiškoj novelėj — jos linksmame pusbrolyje — fejtonne re-tai kas miršta, nukentia, nusivilia. Bet ar novelėj to viso perdėto "veltšmerco" ne per daug? Ypač pas mus. Novelė šiandien kai kur yra labai pasikeitusi. Yra kratomasi ir jos klasiškos parabolės formos, kurioje interesas yra vedamas prie krizės viršūnės, paskui staiga leidžiamasi į pakalnę, į epilogą.

Kas gero yra linkėtina mūsų novelė? Jau turėjome pasakišką ir dramatinę novelę, vietos - gamtos spalvingumo ir meilės novelę, šmėklų ir antgamtišką novelę, humoristinę ir jdomaus charakterio novelę, novelę apie gyvulius ir sofistiškąją, psichologišką, patriotines ir noveles su moraliniu (dažnai išverstu) pamušalu. Kitur jau pastebimi drastiški pasikeitimai. Tai regime čia pat, net paviršutiniškai anglis-koj spaudoj pasidairę. Iš rimtų žurnalų čia nauji vėjai per-simota ir į bendrąją spaudą.

Atrodo, kaišioja galvas jau net savotiškas poetiškas novelės supratimas, kažkoks "nusi-novelėvimas", apsikrovimas tai sunkiu vidiniu monologu, tai dažnai nutrukstančiu, už-laužtu pasąmonės srautu, tai plika realybe, tai vėl disonan-sinių — nevientisų — lyg prieš-taraujantių fragmentų kolažu ("City Life II", The New York (Nukelta į 2 psl.)

Neseniai minėjome dvi mums labai brangias sukaktis — 719 metų nuo Lietuvos valstybės — Lietuvos karalystės pripažinimo visame pasaulyje de jure, ir 52 metus nuo tos pačios Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo po daugiau kaip 100 metų trukusios okupacijos. Pirmasis įvykis — tai 1251 metai, kai visa Europa pripažino jau prieš kelias generacijas sukurtą Lietuvos valstybę de jure, tą aktą užantspauduojant Mindaugo oficialiu vainikavimu Lietuvos karaliumi popiežiaus atsiųsta karūna, jo patvirtintais raštais, apeigas atliekant jo atsiųstiems oficialiems atstovams. Antrasis didysis istorinis įvykis — Vasario 16-tos aktas, paskelbtas lietuvių tautos atstovų — Lietuvos Tarybos Vilniuje prieš 52 metus: 1918 m. vasario mėn. 16 d.

Ir vienas ir kitas įvykis yra gyveninės reikšmės lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei. Pirmuoju — Mindaugo vainikavimu — Lietuva valstybiniu mostu, aiškiai, legaliai, neatšaukiamai ir visiems laikams iškeliamą į pasaulio kultūringų ir civilizuočių valstybių tarpą; užtikrinta buvo tuo žygiu daugiau kaip 500 (1251 - 1795) metų suvereninės Lietuvos laisvės egzistavimo. Lietuva, priimdama karališką suverenumo simbolį iš popiežiaus, taip pat pasuko aiškiu, tvirtu, savarankišku Vakarų krikščioniškos kultūros keliu.

Antruoju — Vasario 16-sios aktu lygiai tas pat principas dar kartą pabrėžiamas — naujų laikų moderniomis formomis. Aišku, kad jau ilgą laiką prieš Mindaugą buvo sritinių lietuvių valstybių. Jos egzistavo sritinių kunigaikštelių valdose. Bet Mindaugas ir jo karta visą tą sunkų ir ilgą darbą užbaigė, įteisino, įpilietino pasaulinėje arenoje.

Ilgai ir labai sunkūs (kartais net beviltiški) buvo ir Vasario 16-ajai pasiruošimo metai. Čia tik probėgomis galime suminėti mums visiems gerai žinomus dalykus: 1831 ir 1863 metų sukilimus, kovą prieš spaudos draudimą, knygnešius, daraktorius — visus tų gūdžių metų švietėjus, rašytojus, šviesuosius kunigus ir vyskupus — visus tuos tūkstančius istorijos knygose niekur neminimų mūsų žmonių, kurie dirbo, kentėjo ir mirė, ligi subrandino Lietuvą Vasario 16-tos aktui.

Abu šie didieji mūsų tautos ir valstybės gyvenimo įvykiai buvo įgyvendinami ir apginami tik didelėmis kraujo, vargo ir darbo aukomis. Mindaugo suvienyta valstybė buvo ginama dešimtmečiais, galima sakyti net šimtmečiais, nuo vidaus ir užsienio priešų!

Vasario 16-sios aktas tapo kūnu taipgi tik po didelių savanorių, karių, šaulių, partizanų kraujo auku, didelių pastangų pasaulio diplomatijos arenoje, ūkiniame gyvenime, švietime ir kito-se srityse.

Trumpai prisiminę svarbiausius sukaktuvinių įvykių momentus, pasistatykime mes sau tokį konkretų klausimą: ką šie įvy-

ANTANAS KLIMAS

kykiai konkrečiai ir realiai reiškia ir mums, laisvai dabar pavergtos tautos ir okupuotos valstybės šakai ir atžalai? Dar konkrečiau — ką jie sako mums kiekvienam, kaip lietuviui, žmogui, asmeniui. Tai yra, ką jie mums sako ne tik minėjimų iškilmingume, bet mūsų pačių kasdieniniam gyvenimo apsisprendime. Šie abu įvykiai, kuriuos neseniai visur minėjome, davė mūsų tautai teisę gyventi savo laisvoje, suvereninėje valstybėje. Taigi, ir jų palikimas, jų testamentas, jų programa mus įpareigoja tą padėti ne tik išlaikyti, bet ją tobulinti. Šiuo momentu tai mums konkrečiai reiškia, kad mūsų pareiga — pati pirmoji svarbiausioji mūsų užduotis yra: visomis jėgomis stengtis okupantui ir pavergtai mūsų tautai sugrąžinti laisvę laisvoje, suvereninėje Lietuvos valstybėje.

Kitaip sakant: geriausias tų brangių sukaktių paminėjimas, bus tada, kai mes: pirma, tinkamai pagerbsime tuos mūsų tautos sūnus, kurie tuos įvykius paruošė, sukūrė ir įgyvendino, ir antra, kai mes toliau tęsime toms sukaktimis mums perduotus įpareigojimus.

Tai reiškia, kad kiekvienas lietuvis tvarkytų savo gyvenimą pagal šiuos pagrindinius dėsnius.

Šalia visų gerų ir girtinų dalykų lietuviškoje dirvoje, kurio-

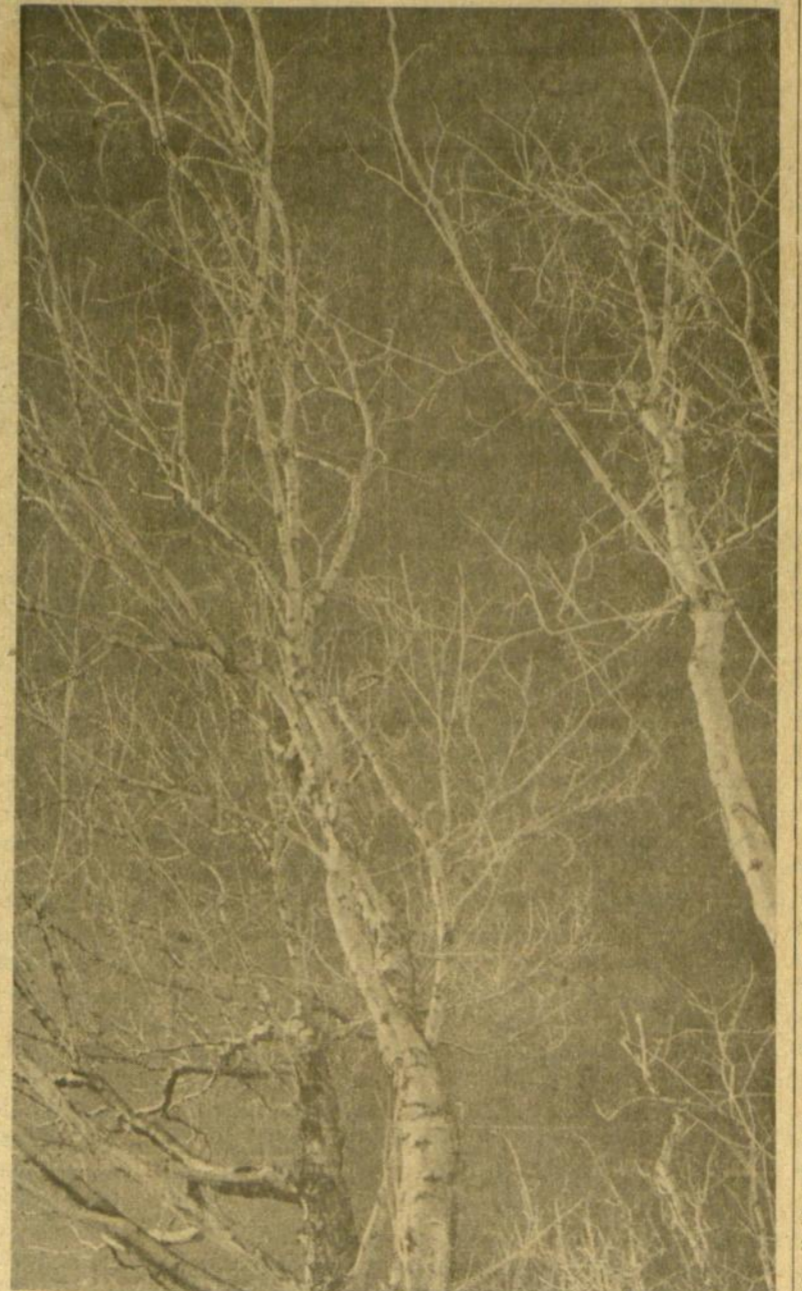
mes čia, laisvėje stengiamės nu-dirbti: visi mūsų gausieji fondai, Lietuvos bendruomenė ir visos kitos centrinės ir jaunimo organizacijos bei sambūriai, lituanistinės mokyklos, parapijos, spauda, leidyklos, archyvai, jaunimo centrai, didieji kongresai ir šventės, sporto klubai, stovyklos, įvairiausi suvažiavimai — taigi, šalia viso to, ką mes trumpai vadiname veikla savųjų tarpe — mums yra duota labai svarbi misija ir pasaulinėje plotmėje: padaryti šių dviejų sukaktių reikšmę ir iš jų išplaukiančius kitus klausimus pasauliniais, ne tik mūsų vieny; kitaip sakant, padaryti ir galimai didesniam pasauliniam ratui šiuos įvykius svarbius, pristatyti juos visuotinėje ir kartu lietuviškoje dvasioje.

Juk jau 30 metų, kai mes tais klausimais stengiamės judinti pasaulio sąžinę, o vis tiek pasaulis yra ligi šiol pasilikęs gana kurto-kas ir nerangus.

Ir mūsų pačių tarpe jaučiama kartais lyg nuovargio, lyg apsi-pratimo, lyg rankų nuleidimo nuotaikų pradžia. Ir mūsų pa-čių, laisvųjų lietuvių, vienybė irgi kartais pradeda lyg plyšinėti ir trūkinėti. Dėl paties didžiojo tikslo mes, atrodo, visi dar lyg sutariame: visi siekiame laisvos lietuvių tautos savo laisvoje, suve-reninėje valstybėje. Pradedame kartais erzintis ir skirtis dėl pa-čių darbo būdų. Yra atsiradusių tokių mūsų tarpe, kurie lyg no-rėtų eiti tam tikrais vingiais, ki-ti, linkę net vartoti valenrodiškus



V. K. Jonynas Sv. Kazimieras — Worcesterio lietuvių bažnyčioj



Medžiai jau laukia pavasario... Nuotr. V. Maželis

kelius. Bet vingiai, apsimetimai, prisitaikymai gal ir buvo galimi efektingai naudoti anais senaisiais amžiais, kada nebuvo tos visuotinės jėgos — pasaulinės viešosios opinijos, kuri šiais laikais turi būti mūsų pusėje!

Šiais laikais, man atrodo, nenaudinga mums eiti į vingius, į kompromisus, į tam tikras "derybas" bei "koegzistencijas", nes šiais moderniaisiais laikais tautos sąmonė, jos kultūra ir jos valstybingumas, taigi, jos visa gyvybės esmė, eina kartu ir yra neišskiriamai.

Visi mes juk džiaugiamės mūsų brolių okupuotoje Lietuvoje pasiektais tam tikrais rezultatais, kai kuriose srityse, tačiau mes ir jiems darytume meškos patarnavimą, jeigu jų didžiausiam vargė nuosavai kultūrai nereikalautume 100 proc. valstybinės laisvės. Po ilgesnės okupacijos juk ir pati Lietuva tapų tada tik paskutinės pasaulyje dar užsilikusios kolonialinės imperijos nuallinta ir gerokai surusinta liūdna provincija.

Taigi, kuo kiečiau ir neatlaidžiau mes reikalaujame 100 procentinės laisvės ir nepriklausomybės, tuo daugiau lengvinsime tą nuolatinę įtemptą kovą ir pavergtoje Lietuvoje dėl lietuvių tautos fizinio ir kultūrinio išlikimo.

Du neseni ir konkretūs pavyzdžiai. 1967 metais teko man dalyvauti 10-me tarpt. kalbininkų kongrese. Nors Vilniuje dabar yra net keliolika puikiai pasiruošusių ir jau pasižymėjusių kalbininkų, nė vieno jų Maskvos raudonieji carai kongresan neišleido, o atsiuntė beveik tik rusus,

kai kuriuos visiškai niekur dar negirdėtus. Reiškia — lenciūgėlių tuviai dar gali šokti, liaudies dainas padainuoti, kokią knygą sau Vilniuje išsileisti... Bet kur klausimas atsistoja atstovavimo tautos tarptautinėje plotmėje — čia jau atsiroglina pati Maskvos meška.

1969 m. man teko vėl būti 11-me tarpt. onomastikos, (t. y. vardotyros, vardu tyrinėjimo) kongrese Vienoje. Oficialioje programoje buvo įrašytas vienas jaunas Vilniaus kalbininkas kaip to kongreso tarpt. moksliniame komitete atstovaujantis Lietuva. Šio komiteto posėdyje (patys rusai nedalyvavo ir, žinoma, nелеido lietuvių...) vienas žinomas Rytų Vokietijos komunistas pasiūlė, kad Lietuvos atstovavimas būtų išbrauktas, tą teisę perduodant Maskvai. Gera, kad prieš tokį siūlymą posėdyje užprotestavo JAV atstovas — graikų kilmės kalbininkas. Klausimas tada buvo atidėtas ligi 1972 m. — ligi sekančio kongreso.

Negalėdami apžvelgti visų mūsų darbų, norėtusi tik labai trumpai stabtelėti ties keliais taškais, kuriuos ypatingai turėtume neišleisti iš akių ateityje:

Pirma: dažniau, aiškiau, tvirtiau pabrėžti pasauliui, lietuvių tautos, valstybės, kultūros ir ypač kalbos savitumą, senumą, skirtumą nuo kaimyninių tautų. Ypatingai svarbu pabrėžti seną valstybinę Lietuvos tradiciją, siekiančią jau kone tūkstančio metų. Taip pat labai svarbu nurodyti lietuvių kalbos savitumą, atskirumą, nuo slavų ir germanų kalbų ir tautų.

Antra: kuo dažniau, parėmus rimtomis statistikomis, išskirti tik-

(Nukelta į 2 psl.)

Apie sukaktis ir dabartį

(Atkelta iš 1 psl.)

ruosius rusiškios bolševikų imperijos tikslus okup. Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose, kurias jie nori paversti suvirškintomis, surusintomis kolonijomis.

Trečia: ypatingai pabrėžti mūsų tautos rezistenciją, pasipriešinimą toms okupanto tendencijoms, apie kurias pasaulis, palyginti, labai mažai žino. Čia įteigta ir 1831, 1863 m. sukilimai, ir Vasario 16-tos aktas, nepriklausomybės kovos, 1941 m. sukilimas, 1944-1952 m. herojiškos partizanų kovos su okupantu ir t. t.

Ketvirta: nuolat ryškiais ir konkrečiais pavyzdžiais nuvesti laisvės, ypatingai religijos, persekiojimų okup. Lietuvoje dabar (kaip ir buvo padaryta su 40 VILniaus arkiv. kunigų raštu...), nes gal dar jautriausias pasaulis liko ir bažnyčių išniekinimui ir religijos persekiojimui, kurio Vakaruose jau seniai nėra.

Kokius kelius, būdus ir metodus mums tektų pasirinkti, kad šie visi mūsų geri norai, planai ir ketinimai nebūtų tik laikinis įspūdis, lyg maža bangelė, kuri nubanguoja minėjimų ir švenčių iškalboje? Norėtume, kad tai virstų gyvatinga gaivia srove, kuri nuolat judintų pasauliui sąžinę...

Šalia visų mūsų gerų ir gražių organizuotų ir pavienių pastangų, kurias mes trumpai prisiminėme anksčiau, išplaukiančių iš mūsų Lietuvos Bendruomenės, susivienijimų, parapijų, organizacijų, klubų, fondų, grupių, spaudos ir t. t. — tą gyvatingą srovę pasaulio sąžinė judinti aš įsivaizduoju kaip mūsų planingai, vertingai ir pagrindiniams gyvenamojo krašto švietimo ir opijijos formavimo centrų — konkrečiai — mūsų jaunimo vėžimasis dėstytojais ir aukštąsias mokyklas, universitetus, tyrimo centrų, ir leidyklas, spaudą, radijo, TV ir t. t.

Žinoma, atskiromis individualiomis progomis jau yra šia kryptimi kiek padaryta, bet to yra per mažai!

Sakysime, mano paties gal ir nelabai tiksliai apskaičiavimu, JAV yra dabar apie 200 jaunų lietuvių profesorių. Tai yra džiugu, bet, palyginus tai proporcingai su kai kurių kitų vėžlesnių tautybių skaičiais ir jų procentu JAV bendrame gyventojų skaičiuje — mes turėtume tokių žmonių — mokslininkų — dėstytojų bent jau 2000 — t. y., dešimt kartų daugiau!

Kodėl turime mes visi — per mūsų organizuotus vienetus ir kiekvienas individualiai — atkreipti dabar šiam klausimui ypatingą dėmesį. O todėl, kad šis klausimas yra labai skubus ir neatidėliotinas. Čia suminėsiu kelias priežastis:

Pirma: ar kam tai patinka, ar ne, anglų kalba — bent jau tarptautinėje mokslinėje ir informacinioje pasiekimo plotmėje yra jau tapusi neoficialia tarptautine kalba.

Antra: universitetai, aukštųjų mokyklų formuoja būsimuosius visų sričių valstybės vadovus, mokytojus, rašytojus, žurnalistus, redaktorus. Sakysime, ir beveik visų žymiųjų enciklopedijų tomų yra parašyti daugiausia univ. profesorių ir kitų tyrinėtojų mokslininkų.

Trečia: didelė dalis mūsų (lietuvių) jaunųjų mokslininkų — univ. dėstytojų yra griežtųjų mokslų srityse. Puiku. Bet mums reikia šimtų (aš ne kiek neperdedu — šimtų!) jaunų entuziastingų lietuviškai nusiteikusių mokslininkų humanitarinėse ir soc. mokslų srityse! Kalbotyra, kalba, literatūra, meno ist., sociologija, antropologija, istorija ir t. t. — yra mūsų, apskritai kalbant, labai negausiai praktikuojamos



Jonas Kelečius Uolos Iš parodos Clevelande naujosios parapijos auditorijoje

sritys! O šios sritys kaip tik formuoja opijinį kraštą! Juk lengvai galima įsivaizduoti kas būtų, jeigu JAV, Kanados ir kt. moksliniuose žurnaluose bei mokslininkų suvažiavimuose kas metai pasirodytų keliasdešimt (o tai yra įmanoma!) gerai paruoštų straipsnių iš lietuvių kalbotyros istorijos, literatūros ir meno

ist., sociologijos, religijos sričių. Visa tai juk tuojau eitų į tarptautines bibliotekas, būtų kitų cituojama, paliktų ten visiems laikams. Ketvirta: (gal svarbiausia!) laikas, deja, dirba mūsų nenaudai. Reikia skubėti, kol dar bent didelė dalis mūsų jaunimo turi meilės lietuvių idealams bei tiks-

lams, nes, ypač humanitarinių ir sociologinių mokslų srityse, dalykų interpretacija dažnai priklauso nuo žmogaus gyvenime nusistatymo. Tylėti ir tik laukti toliau negalime nes mes patys esame dabartyje atsakingi už mūsų tautos ir valstybės ateitį.

Kompozitorių Juozą Strolia prisimenant

Jau praėjo metai laiko, kai savo tarpe nebeturime Juozo Stroliaus. Bet jo sukurtos melodijos dar ilgai mus džiugins. Norisi priminti kelias smulkmenas iš jo kasdienybės. Jos turėtų parodyti savąjį velionio veržlumą, einant savo užsibrėžtu keliu, nežiūrint jokių sunkumų.

1932-34 m. jis buvo Tauragės aukšt. komercinės mokyklos dainavimo mokytoju. Mokinių daug. Aštuoniose klasėse teoretinės ir praktinės pamokos. Bendras choras. Jo pratybos ir koncertai įvairių švenčių metu. Mokytojų tarybos posėdžiai ir t. t. Darbas įtemptas ir jėgas išseimiantis.

Namuose jaunas prieauglis — trys žvalūs berniukai. Jiems iš pat mažens teikiama individualus muzikinis lavinimas. Pats velionis smuikininkas. Dažni koncertai. Jiems pasirošimas. Žmona a.a. solistė Gaubaitė — Strolienė taip pat ruošdavo savo koncertus. Vyro akompanimentas pianu ar palyda smuiku. Galima įsivaizduoti, kiek tai darbo, nervų įtempimo.

Nežiūrint to, velionis neužsidarė vien savo šeimos ir mokyklos ribose. Jis veržėsi į visuomenę, pilkajai masė. Jo pastangomis buvo suorganizuotas šaulių mišrus choras, greit išaugęs į darnų ir pajėgų vieneta. I choro pratybas jis atėdavo apsirėngęs šauli uniforma su viršelio laipsniu, kurį buvo išsitarėvęs sunkiu nepriklausomybės atstatymo kovų metu. Tačiau choro pratybose ir gyvenime jis nesielgė, kaip koks nors pasipūtėlis puskarininkis, bet visuomet buvo mandagus, draugiškas, geros nuotaikos. Tad nenuostabu, kad į choristų tarpą įstojo keli vyrai ir merginos, kurie save laikė net ne lietuvių kilmės ir nebuvo šauliai. Dėl to kilo pasipiktinimas, intrigos, ir choras buvo likviduotas.

Be patriotinių, karinių duota ir populiarių operų ištraukų. Vietiniai šilutiškiai negalėjo atsistebėti, kaip „šiūčion žemaičiai, klumpininkai iš Tauragės gali taip gražiai dainuoti.“ Po koncerto ir vakarienės metu jis sveikino ir dekojo už tai. O mes taipgi kilnojome tuareles ir ju sveikata. Taip bent trumpam laikui suartėjome su kiek nutolusiais, kurie dažnai į mus žiūrėdavo kreivokai.

Bet likimas dažnai iškreičia netiktų staigmenų. Netrukus po šio koncerto, vyrų choras, atitinkamų autoritetų patvarkymu buvo likviduotas. J. Strolia naujiems mokslo metams buvo perkeltas į Šiaulių mergaičių gimnaziją. Ji vėl sutikau 1944 m. Dresdene. Nugalėjęs „repatrijant“ sunkumus, numetęs lai-

šaulių choras — vadovaujamas Šimkaus, Tačiau J. Stroliaus muzikinis pajėgumas ir populiarumas lenkė kitus.

Minėjimas ir koncertas įvyko geroje salėje kvietiniams sveikais. Be gimnazijos mokytojų, valdininkų, 7 pėst. pulko bataliono, stovėjusio prie Šilutės Mačikų dvare, karininkų, dar buvo pakviesti ir krašto autonominių įstaigų tarnautojai, mokytojai, pirkliai ir šaip provokiško nusiteikimo žmonės.

Po trumpo ir sklandaus Vasario 16-tos fakto priminimo, bei konstatavimo, kad Klaipėdos kraštas yra integralinė ir neatskiriama

vyno kareivio uniformą, jis vėl mokytojavo vienoje Dresdono mergaičių gimnazijoje.

1952 m. likimas mus vėl suvedė Los Angeles, Kalifornija. Čia jis kurį laiką ėjo vargoninko pareigas Šv. Kazimiero parapijoje. Jo žmona a.a. solistė Gaubaitė Strolienė jau buvo mirusi vėžiu. J. Strolia buvo jau nebe tas, kurį anksčiau pažinojau. Prislėgtas, liguistas, be pėlėdo. Greit atsiskyrė ir iš vargonininko pareigų. Išvyko į Pietų Ameriką. Ten vėl kurį laiką vargoninkavo. Grįžo į JAV, kur buvo pasilikę jo trys sūnūs, išaugę į populiarius muzikus ir vertingus tėvų pasekėjus.



Tauragės vyrų choras, vadovaujamas kompozitoriaus Juozo Stroliaus, 1934 m.

ma Lietuvos dalis, pradėtas koncertas. Choristai jaunos išvaizdos, dailiai apsikirpę ir švariai nusikęti. Apirėngę juodom eilutėm ir pasirėję „katslipsius“. Pats maestro J. Strolia su fraku ir baltu „pagurkliu“. Tai teikė pasigėrėjimą ir vakarietišku žmonių išpūdį.

Be patriotinių, karinių duota ir populiarių operų ištraukų. Vietiniai šilutiškiai negalėjo atsistebėti, kaip „šiūčion žemaičiai, klumpininkai iš Tauragės gali taip gražiai dainuoti.“ Po koncerto ir vakarienės metu jis sveikino ir dekojo už tai. O mes taipgi kilnojome tuareles ir ju sveikata. Taip bent trumpam laikui suartėjome su kiek nutolusiais, kurie dažnai į mus žiūrėdavo kreivokai.

Bet likimas dažnai iškreičia netiktų staigmenų. Netrukus po šio koncerto, vyrų choras, atitinkamų autoritetų patvarkymu buvo likviduotas. J. Strolia naujiems mokslo metams buvo perkeltas į Šiaulių mergaičių gimnaziją. Ji vėl sutikau 1944 m. Dresdene. Nugalėjęs „repatrijant“ sunkumus, numetęs lai-

Chicagoje velionis vėl vargoninkavo kone iki mirties. Čia parašė ir savo karo metų atsiminimus „Lietuvos Vyčio pėdsakai“.

Apie J. Strolia, kaip kompozitorių, smuikininką, pedagogą, chorų vadovą, manau, kad atsilieps ir tikrai kompetentingi asmenys. Čia tik pateikiu kelis smulkus broožus iš jo praeities.

A. Razutis

● Leninas, Leninui, apie Leniną — šūkis skamba okup. Lietuvoje, jis joje ir visoje Sovietų Sąjungoje skardės, niekas neabejoja, ligi Lenino 100 m. gimimo sukakties, balandžio 22 d. Kiekvienas gyventojas įjungiamas į garbinimo ratą, juo labiau šios „pareigos“ negali išvengti mekai, kultūros sričių darbininkai.

Vilniuje, nuo vasario 12 d., („Tiesa“, vasario 13) kelias dienas vyko Kūrybinių sąjungų valdybų plenumas, kurio dienotvarkėje, aišku, tebuvo viena tema: „Leninizmo idėjų įgyvendinimas lietuvių tarybinėje literatūroje ir mene“.

Dalyvavo atstovai visų vad. Kūrybinių sąjungų, kaip architektų, dailininkų, kine-

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)

ker, June 21, 69), avangardinės lyg „neužbaigtos“ novelės, net „nepradėtos“ novelės, lyg užmestu muzikos akordų gabalai. Visa tai iš lėto pereina ir į bendrąją spaudą. Žurnalai santykiu 1:10 paprastai talpina novelės vidurinio puslapio, bet kartais, lyg norėdami sugriauti tą seną, gal ir blogą papratimą, staiga visą numerį pradeda novele (Harper's, Oct. 68). Ir tada nustembi, lyg apstulbęs. Galvoji, iš kur atsirado ta redaktoriaus drąsa? Kas jis? Valdininkas, tarnautojas... ar menininkas? Novelė pirmame puslapyje?

Bet ir šiame kultūriname priede kartais mums visiems tenka nustebti, kai pirmame puslapyje pasirodo Putino ar kitų poezija, o ir geriausias ir tokiu dideliu šūliu šovusios į priekį novelės, A. Lukšytės „Domino kaladėlės“ čia net medžio raiziniams gan simpatiška buvo paliustruotos. Visa tai liudija pagarbą, savotišką kepurės nusiėmimą prieš meną, prieš menininką. Ir ar tai negalėtų būti dažniau ir visuotniau mūsųose daroma, akcentuojant labiau patį menininką, kūrėją, o jo kritikai rezervuojant tik antrąją, mažiau svarbią vietą?

Grįžtant prie novelės formos, jos ribotumo, tos skubos „suvalgyti tą ir taip nedidelį tortą“, kyla mintis: ar šiais laikais ilga novelė, taip vadinama „novelette“, nėra per daug jau apleista? Vis trumposios novelės ar romanai, o

matografininkų, kompozitorių, rašytojų. Dar dalyvavo ir Teatro draugijos atstovai, kultūros ir meno veikėjai, leidyklų, spaudos, radio ir televizijos žmonės.

Dalyvais plačiai kalbėjo dailininkų s-gos valdybos pirm., prof. J. Kuzminskis. Atstovai prašė, ką jie ligišiol atlikę... Lenino garbei. Kultūros „ministras“ L. Šepetys pranešė, kad už kūrinių „Aktivistų mirtis“, eksponuojamą jubiliejinėje dailės parodoje, „Lenino keliu“ respublikinė Kultūros ministerijos premija paskirta tapytojui S. Džiaukštui. Kitomis premijomis, kurias paskyrė kolūkiai, apdovanoti kiti, Leniną garbinę kūryboje, lietuvių dailininkai. Garbės raštai ir ženkleliai apdovanoti kitų sričių kultūros darbuotojai“.

(E)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadienis 10-11 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Resid. Telef. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Prima lignonus pagal susitarimą, jei neatsiliepiama, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 68-čios ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadienis 2-4 val. Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumų Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 588-2258
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-4 val. Trečiadi. uždaryta.

beveik nieko tarpe ju. B t t t t šia vidurine forma tiek gražiai ir nemirštami dalykų yra sukūrę ne tik Turgenėvas ar Tolstojus („Kreucerio sonata“), bet ir modernūs Hemingway (jau beveik pusromanis jo „The Old Man and the Sea“). Moderni novelė, kol dar nieko tokio tikro, išbaigto nėra jai at rasta, gal pas mus turėtų ten-

Dr. Ant. Rudoko kabineta poršmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penktadi. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų-rezid. — PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v. lešt. nuo 9 iki 12 val. arba susita-us.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7378
DR. A. JENKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p.p. ir 8 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštadi. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
5340 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 12 - 4 val. p. p. 6 - 8 val. vak., Šeštadi. 12-2 val. p. d., trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antradi., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 8-9 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p., šeštadi. 11 val. ryto iki 8 val. p.p.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telef. HEmplock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7775. Rez. PR 8-4733
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val. antradi. ir penkt. 1-4 val. Valandos pagal susitarimą
SKELEKITĖS „DRAUGE“.

kintis tik ta ištėsta vienos nuotaikos ar įvykio ekspresija (ar panašiai), varžant jos aprašomų įvykių valandų skaičių iki 1-3 valandų ir nesileidžiant į mėnesių ar net kelių metų aprašymus. Gal tuomet bus išvengta tos nejuokios skubos? Net B. Bergonzi (N. Y. R. of Books Nov. 9, 67) skundėsi, kad novelė yra „not long enough“. Nepakankamai ilga dešimčiai nuotykių. Bet gal tinkama vienam ir labai patogi naujoms inovacijoms, struktūrų keitimui ir kokybės, apskritai meno į ją įvedimui? P. Min.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Pirm. ir penkt. 2-8 p. p.
Antradi. ir ketv. 9-11 v. r.
ir 4-8 p. p. Šeštadi. 9 v. r. iki 12 o

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Trečiadi. ir šeštadi. 8 v. r. iki 5 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos
Prima lignonus tik susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Iakstų, Pūslės ir Prostato Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val. anrad. nuo 2-5 popiet. ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rezid. 448-5544

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabinetai tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 6-4110
Rez. GRovellui 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. d. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2746 W. 71st Street
TELEFONAS 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penktadi. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiadi. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2853 W. 59th St.
Tel. PROspect 6-1233
Ofiso val. Pirm., antr., treči. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priliminėja lignonus tik susitarus
Val. 2-4 j. p. ir 6-8 val. vak.
Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue
Val. pirm., antradi., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštadi. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treči. ir šeštadi. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4550
DR. PETRAS ZLIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Val. pirmad., antradi., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

MYKOLAS KRUPAVIČIUS APIE ATEITININKUS RUSIJOJE

MOTIEJUS GUSTAITIS

SIMTMEČI NUO POETO GIMIMO MININT



Motiejus Gustaitis, poetas, literatūros ir kultūros istorikas, pedagogas, nuo kurio gimimo 5. m. vasario 27 d. suejo 100 metų. Gimė 1870 m. Roku kaime, netoli Kauno, Užnemunėje. Mirė 1927 m. gruodžio 23 d. Lazdijuose. Motiejus Gustaitis mūsų poezijoje buvo pats tikrasis pomaironinės epochos pradininkas. Galima sakyti, kad jis pirmasis žengtelėjo ta estetizmo ir simbolizmo kryptimi, kuria po to jau toliauėjo ir V. Mykolaitis - Putinas, ir Balys Sruoga, ir Faustas Kirša ir kt. iki pat šių dienų. Nors mūsų poezijai vėlesniuose dešimtmėčiuose vis plačiau šakojantis ir tobulėjantis, ši pirmą kartą Antano Gustaičio reikšmė buvo lyg ir primiršta, tačiau prof. V. Mykolaitis - Putinas savo universitetinėse paskaitose nuolat pabrėždavo Gustaičio posūkinį žingsnių reikšmę mūsų literatūrai. Sukaktuvinė proga prisimintina ir tai, kad poeto pirmasis eilėraščių rinkinys "Tėvynės ašaros" buvo išleistas Amerikoje ir atspausdintas "Draugo" spaustuvelyje, Chicagoje, 1914 metais.

TIES MANO KRYŽIUMI

Quando cadran le foglie...
Stecchetti

Kad pamatysi, krinta lapai,
Ieškosi kryžiaus mano kapo;
Ant viešo rasi kapinyno,
Beludint jį tarp žolynų.

Tu nusiskink iš jų šakelę,
Kuri ties žirdžia mano želiai;
Bet nemanyk, jog atžala tai,
Kurį augina saulės metai.

Tai glūdi giesmės nerašytos,
Tai tvyro mintys nesakytos,
Kurias likimas nuslopino
Ir niekas, niekas jų nežino...

Vai aukit, aukit, puokštės gėlės,
Zydekite, dūmos vėlužėlės!
Gal reikalingos būsit aišniui —
Įkvėpsit slapta giesmę dainiui.

Siemet ateitininkai švenčia 60 m. sukaktį ir ruošiasi jubiliejiniam kongresui Chicagoje. Norisi iš to sąjūdžio kūrėjų, pirmūnų daugiau sužinoti, kokiomis idėjomis gyventa pirmaisiais entuziazmo metais, kokias kliūtis turėjo nugalėti, kaip tas platus sąjūdis išaugo, kaip jo nariai bendro didžiam nepriklausomybės atkūrimo laikotarpiui, kada jų įnašas gyvybėmis laisvės kovų fronto ir kūrybinė energija valstybės organizavime buvo itin stambus.

Tos mintys ir nuvedė pas vieną iš pirmaujančių mūsų iš ano laikotarpio veteranų — prel. Mykolą Krupavičių. Pavargęs po trijų operacijų, kuriomis buvo tvarkomas į krūtinę įdėtas elektrinis — mechaninis įtaisas širdies plakimui reguliuoti, prelatas vis dėlto gyvai atsakinėjo į klausimus: — Kada Prelatas įsijungė į ateitininkus? — Aš skiriu potencialinius ir aktualius ateitininkus. Potencialiniai ateitininkai buvo net tada, kai dar nebuvo ateitininkų vardo, kuris atsirado 19-10 m. Jau anksčiau tų metų buvo ateitininkiškos dvasios kuopelė: Marijampolės merg. progimnazijoje, Liuveno, Friburgo studentų organizacijos. Buvo ir kitose vietose.

1910 m. įvykusioje Degučiu konferencijoje Marijampolės priemiesty, buvo priimtas ateitininkų vardas. Konferencija įvyko E. Draugelio (gal ir su kolektyvu) iniciatyva. Jau prieš tą konferenciją K. Bizauskas leido šapiragrafuotą "Ateiti," pavadintą gal būt pagal prancūzų "L'Avenir". Tada buvau klierikas, Seinų seminarijoje. Ten turėjome slapta lietuvių kuopelę, lietuviškų leidinių knygynėlį. Laikėme jį bibliotekoje į žemes paslėpę, nes tuometinė lenkiškoji seminarijos administracija (viceregensas Jalbrzykovskis) neleido. Iš tos kuopelės — vienas neva dvasiškis, buvau pakviestas dalyvauti Degučiu konferencijoje, kuri vyko Draugelių namuose. Dalyvavo apie 30 - 40 moksleivių ir studentų. Nebetilpo namuose, kiti stovėjo lauke, kas buvo galima, esant vasarai. Tuos nutarimus patvirtino 1911 m. ateitininkų kon-

Slapti suvažiavimai ir posėdžiai miškuose. Ateitininkai Petrapily, Maskvoj, Voroneže. Raudonas raištis ant sutautos. Nuteistas mirti. Bėgimas per vokiečių apkasus.

JUOZAS PRUNSKIS

ferencija, bet ji vyko mokslo metais, ir aš negalėjau iš seminarijos išvykti. Po Degučiu konferencijos Draugelis Maskvoje sukūrė katalikų studentų sąjungą, nepanaudodamas dar ateitininkų vardo, nes tas dar nebuvo plačiai žinomas.

Seinų seminarijos lietuvių klierikų slapta kuopelė rinkdavosi arba bibliotekoje, kurioje dirbo kuopelės narys Rėitelaitis, arba



Mykolas Krupavičius Nuotr. V. Maželio

me, kad kažkas ten juda — išsigandome vieni kitų. Nusiuntėme VI. Pėstininką pažiūrėti, kas ten. Jis susitiko su P. Klimu. Išsiaiškino. Tada suėjome į bendrą susirinkimą, nes kas liečia lietuviybę, siekimai juk buvo tiek patys.

Tais caro laikais ateitininkų veikimas buvo slaptas, tik "Ateitis" jauėjo viešai.

— Ar neteko nukentėti nuo žandarų?

— Man — ne, bet kai kuriems taip. Visa eilė sėdėjo kalėjime už nelegalią veiklą.

— Kaip reikėsi ateitininkų veikimas senojoje Rusijoje?

— Seminariją baigęs, 1913 m. išvykau studijuoti į Dvasinę akademią Petrapily. Čia jau veikė viešai ateitininkai. Judresnieji buvo kunigai Morkelis, Meškauskas ir kiti. Lietuvius jungė įtampa su lenkais. Vienu metu akademijos šventėje lenkai pareiškė, kad ta akademija tai lenkų mokykla. Lietuviai protesto ženklai iš iškilnių išėjome, mus pasėkė latviai, vokiečiai, prisijungdami prie mūsų. Susimėte į kambarį šnekučiuojame, net alutį gurkšnodami. Čia, beieškodamas mūsų, užtiko mus seminarijos rektorius Radziševskis. Tai buvo rimtas žmogus, mokslininkas (vėliau įkūręs Lublino katalikų universitetą ir pakvietęs prof. Česnį ten profesoriauti). Jis tada lietuvių nepapeikė. Matyt jo perspėti, lenkai jau niekada akademijos nevedino lenkų mokykla.

Petrapilyj veikė ir pasauliečių studentų ateitininkų kuopa, ir tai nemaža, vadovaujama V. Carneckio.

Akademijos ateitininkai drauge su studentais ateitininkais lankėme ateitininkų moksleivių kuopes ir dirbome su lietuviais darbininkais, kurių karo metu buvo nemažai atbėgusių iš Lietuvos.

— Ką platesnio Rusijoje ateitininkai buvo padarę?

— Petrapily po revoliucijos buvo išplėsta vad. Liaudies sąjunga, katalikų organizacija. Jos organas buvo "Vadas". Ji redagavo ateitininkai, akademijos sudentai, Ateitininkai važinėdavo su paskaitomis. Lietuviai darbininkai tiek interesavosi politine padėtimi, kad pasiūnekėjimai po (Nukelta į 4 pusl.)

Rugsėjo šeštadienis

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

Ištrauka iš "Draugo" devynioliktąjį konkursą laimėjusio romano.

Pirmas skyrius

Iš karto net nesupratau, kas mane prikelė. A, taip! Apačioje trinktelėjo durys. Grįžo Zigmąs. Ir Laima. Grįžo martelė, raiboji gegelė, grįžo sūnelis, margas karvelėlis... Deja, retai juodu burkuoja.

Lauke įkyriai, monotoniškai čirpia Chicago žiogai. Amerikoje jų daina grubi, sakyčiau, jai trūksta "finesse". Lietuvos žiogas turėjo menininko sielą: jis nerėkė iš visos gerklės, jis tikrai smuikavo...

Išsibudinau. Dabar bus sunku vėl užmigt.

Kai darėm namo remontą, dėjom, rodos, gerą izoliaciją, kad aš ant vaikų galvų nešlėpsčiau. Bet vis tiek pagaunu jų barnių nuotrupas, o naktį, kai tylu, balsai aiškiai girdisi.

— Laima, jeigu tu dar kartą per išgėrimus man darbų ieškosi, trenksiu viską ir išvažiuosiu!

— Ko tu purkštauji? Antanas malonus žmogus. Astrauską pas save įtaisė.

— Aš tau sakiau, kad verčiau badu mirsiu, negu to seiliaus malonės prašysiu. Antano ranką laižyti? Tfu!

— Tai ir tupėsi iki amžiaus galo pas savo Rozenveigą!

— Rozenveiga!...

— Ar ne vis tiek? Tupėsi ir žiūrėsi, kaip Astrauskai Evanstone namus statosi.

— Tegu statosi. Ar ant tavo galvos statosi?

Man rodos, Zigmąs išėjo į virtuvę. Taip, laužia ledus iš šaldytuvo.

Dar turėtų būti gili naktis, bet kambary vaikai prieblanda. Tur būt, šviečia mėnuo. Jeigu mano akys gerai žiūri, sieninis laikrodis rodo penkias po dvielį. Sauliukas miega, abiem rankom apsikabinęs pagalvės kampe, įstrižai išdrikęs plačioj mano lovoj.

Gera, kai juodu kartais išeina ir man palieka vaiką. Dažniausiai, dar ir pusrytį mudu drauge pavalgom. "Seneli, tu skaniai išverdi. Tu esi tikras šefas!" — giria mane Sauliukas. Tada aš juokuosiu ir aiškinu jam, kad lietuvių kalboje virėjas nesivadiną "šefu"...

— Zigmąi! — šaukia apačioje Laima. — Įpilk ir man, girdi?

— Ar aš tau kelneris?

— Šokinėk, šokinėk, ragus atkišęs! Aš žinau, kodėl tu pagiežos pilnas: nes tu esi neišsippildęs.

— Ta-ta-ta! Ačiū, ponai, už psichoanalizę. Neišsippildęs! Kur tokį žodį nugirdai? Tur būt, per televizijos vaidinimus! Tai tu — eik ir išsippildyk!

— Tu neturi polėkio, neturi siekimų...

— Gana, kad tu siekiet į visas šalis. Buvo dainavimo pamokos: spygavai, muzikavai dvejus metus. Kas iš to išėjo? Paskui pradėjai dažus drabstyti: taškei, terlojai drobę trejus metus. Ir kas? O dabar — šitie balvonai! Vieną dieną imsiu, ir išmesiu visus por langą.

— Neliesk mano skulptūrų!

— Ko? Skulptūrų? Žinai, mergele, nevykęs gydytojas dar gali tapti padoriu sanitaru, nevykęs architektas (pavyzdžiui, kaip aš) dar gali būti pusėtinu braižytoju, bet nevykęs menininkas yra tikras nesupratimas.

Laima pravirksta:

— Aš tau to neatleisiu. Niekad, niekad neatleisiu...

— Džiaukis, kad aš kantrus žmogus. Išsitemk veidą kremu, gulėk sode prieš saulę, svajok apie namą Evanstone ir skaityk pig-

mėjų poeziją. Už vyro pečių — kaip pas Dievą užkrosny. Vartyk knygas apie Rodiną ir Lipchitzą ir gnaibyk molio lėliukus. Nors ir nieko iš to neišeis, bet išsippildyk, būtinai išsippildyk!

— Tu man pavydi, kad aš už tavę daugiau apsisiskaičiusi. Mano tėvas buvo...

— Žinau. Seimo atstovas. Jeigu tokie, kaip tavo tėvas, buvo seimo atstovais, nėr ko stebėtis, kad Lietuva neteko laisvės.

— Kam čia kaišioji tą laisvę ir tą Lietuvą?

— O kam tu kaišioji savo tėvą? Prisklausiau iki gyvo kaulo pasakojimų apie jo "seimavimą".

— Tu man pavydi! Tu pavydi Antanui, kad jis savo firmą turi! Tu pavydi, tu pavydi!

— Pasiusk! Aš einu praustis.

— Žinau, ko tu norėtum! Kad, paskendusi virtuvėj, tau vergaučiau!

Dabar Zigmąs šaukia iš vonios ir girdisi, kaip užia paleistas vanduo:

— Saugok, Dieve! Lipdyk savo baidyklas ir maitink vyrą žuvelėmis iš dėžutės, nes pietums pasigaminti tau nėra laiko.

— Sibire ir to negautum!

— Sibire ir tu po obelimi negulėtum!

Vaikai, vaikai! Bet nei aš lipsiu žemyn, nei eisiu jų taikinti. Ant staliuko turiu pasidėjęs kelias slyvas. Perkandau vieną, saldžią, išsirspsiu ir galvoju, kad rugsėjis — geras mėnuo.

Ne, aš nebandysiu jų taikinti. Nors žinau, kad ginčas dar nesibaigė. Tegū tik Zigmąs išeina iš vonios!

Pro lango kampą matau vieną žvaigždę. "Žvaigždė mano, žvaigždė šviesi..." Kadaiše, žiūrėdamas į tą pačią žvaigždę, troškau melės, troškau laimės. O dabar liko tik švelnus ilgesys. Lyg melsvas rūkas ant rugsėjo slyvų. Nėra sielvarto, nėra širdgėlos. Nėra, tiesa, nei didelio, alpinančio džiaugsmo. Mano džiaugsmas mažas. Visai mažas. Gal tik tiek juose saldumo, kiek dobilo žiede medaus. Iš-

sipeši vieną skiltelę, pačiulpi, ir burnoj truputį salsteli. Bet man dabar gana ir mažos laimės. Jaunystėj jos reikia visos, nedalintos, atbaigtos! O vėliau pakanka ir kelių trupinių.

Ūbajau laivai. Kažin, kiek mylių iki Chicago uosto? Jeigu vestum kelią per namus, kažin, kiek būtų mylių? O jeigu tu keliu eitum pėsčias, kažin per kiek laiko nueitum?

Galvoju, galvoju... Sau keisčiausių klausimų pastatau, bet nei į vieną neatsakau. Man atsakymų nereikia. Tik jaunystėj galva plyšta, kankinančiom mintim užgulta. Jaunystėj reikia daryti sprendimus. O senatvė plaukia, kaip ai rugsėjo naktis, kurioj tik iš tolo ūbajau laivai.

Man gražu, kai tie laivai ūbajau. Kartais lyg vienas kitam atsišaukia. Tarsi būtų mano jaunystės aidai.

Užsimerkiu, ir matau, kaip Seinų vieškelio liko rogėš į Suvalkus.

Sekmadienį valsčius gavo žinią, kad moksleiviai vėl gali rinktis gimnazijon, nes, anot viršaičio: "Mūsų cesoriaus vaikas atstūmė tuos prakeiktus prūsus." Severinas Jomantukas pasiūlė man drauge keliauti — jo tėvas duosiąs roges ir kumetį. Nors Severinas jau aštuntokas, jau vyras po ūsu ir be to tarsi bajorėlis, bet šį rudenį mudu artimiaus susidraugavom. Aišku, jau ir aš ne pienburnis, jau šešioliktu užlenkiau, jau kišenėj turiu papirosų pokelį — "Laferm". Gera, nepeiktina markė, o be to už Severiną tik klase esu žemesnis.

Visą dieną keliavę, vakar nakvojom Namiškių dvarely, pas Jomantienės pusseserę, našlę poniją Vaiciekauškienę. Dvarely stovėjo rusų artillerijos dalinys ir mes gerėm arbatą drauge su senu pulkininku, kuris vis kalbino mus tapti vegetarais, nes gana, esą, pasauliui žudynių! Ir, pastalėj glostydamas ponios Vaiciekauškienės ranką, mokė ją daržovių kulinarijos: kaip pagaminti tarkuotų morkų kotletus, kaip marinuoti jaunas pupų ankštis, kaip kepti geltonus "kabački" arbūzėlius, prigrūstus ryžių.

Paskui mudu su Severinu gavom iš jo po žygio lovele "pachodnaja kratavka" ir, iš-

(Nukelta į 4 psl.)

RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS

(Atkelta iš 3 psl.)

statoma "Amerika pirty". Bet aš, tada dar pirmaklasis pipiras, tik tiek teatmenu, kad vienas artistas nuspiovė nepaprastai ilgą seilę...

Kažkodėl dabar man į galvą atėjo gimnazijos vakarėlis, kai pasieny sustoję, ėmėm erzinti lenkiuką Sarnackį, šokantį su Maryte Keldušyte. Dėl jos jis uoliai lankė visus gimnazijos vakarėlius. Šoka Sarnackis su savo Mancia možiūra, o mes, plodami rankom, možiūro taktu kartojam: "Sarnacki, Sarnacki, Keldušis Mancia!" Ir taip gražiai tas paskutinis žodis "Mancia" sutinka su Sarnackio treptelėjimu! Lenkutis vis atsiskūka, žvairuodamas į mus, o mes šaukiame dar karščiau. Pagaliau vargšas Sarnackis taip įsi-
audrino, kad pro Marytės galvą į mus atsisukęs, ėmė rekti: "Litewskie kizski! Litewskie kizski!"

Gimnazijos vidury buvo sodas ir, kai pertraukų metu vaikščiodavom koridorium, tikrumoje tarsi eidavom aplink sodą pro stiklo langus. Garžu būdavo rudenį, kai mežiūose kabėdavo vaisiai, lyg raudoni, geltoni ir mėlyni žaislai, bet dar gražiau būdavo pavasarį, kai sodas apsidildavo gegužės žiedais. Sekmadieniais visi rinkdavomės į gimnaziją ir klasės auklėtojų padėjėjai, kuriuos mes vadindavom "špicais", vesdavo mus, dailiai išsiriikiavusius, į pamaldas.

Kai kurias smulkmenas taip aiškiai prisimenu, kad, rodos, gomuryje net juntu mažų žuvelių stintų skonį. Jas mūsų šeiminiškė ponja Masalskienė visad patiekdavo penktadienio pietums. Pervėrusi per stintų galvas ilgus šipuliukus, ji sukabindavo tintaluojančių žuvų virtinėles, kurias paskui vartydavo keptuvė ant spirgančių taukų, sukūnėdama pagalvukus. Mes valgydavom žuvelės tiesiai nuo šipuliukų...

Kai mintimis grįžtu į Suvalkus, man visados būna gailla, kad neaplankiau Dauspudės dvaro, Liudviko Paco palociaus. Juk galėjau kada nors, užsėdęs dviratį, nuvažiuoti: nuo Suvalkų iki Dauspudo tebuvo apie dvidešimt kilometrų. Bet gal ir gerai, kad liūdnu jū griuvėsių nepamačiau. Dauspudas man liko legendarinu dvaru, kur kilnios damos siuvinėjo arnotus, kur pagal tvenkinius vaikščiojo baltieji povai, kur pats Liudvikas Pacas stėjo dvikovon dėl kunigaikštės tytės Onos Sapiegaiteš... Aš esu tikras, kad parke turėjo būti saulės laikrodžiai su užrašais: "Hora non numero nisi juvenas — aš skaičiuoju tik tai jaunystės valandas..." Aš esu tikras, kad aplink saulės laikrodį žydėjo rožės. A, rosa chinensis, rosa multiflora, rosa odorata!

Cia turiu nusišypsoti.
Pranei, Pranei! Pranciškau Gerulaiti! Ar ir po pusės šimto metų tebesi romantikas?
— Tokia Dievo valia, — pats sau linksmai atsakau. Ir, atvirai kalbant, mane toji mintis saldžiai pakutena. Taip, aš septyniadešimties metų senis, esu kvailas, kaip ir jaunystėje buvau. Savo palangėje prisitaisiau lovelį ir jame auginu petunijas. Ne tik auginu. Kartais vakare, kai jos švelniai pakvimpa, aš dar — apsvaigstu. Ar daug senam reikia?

Jeigu mane prieš teismą pastatytų, aš teisėjui atsakyčiau: "Taip, esmi romantikas, šviesiausias sūdzia..."
Tik turėčiau atsargiai ištarti paskutinį žodį, kad jis nedaliai nenuslystų, kaip anam šveplui, apie kurį mano tėvas pasakojo. Jam, vargšui, dar net diržų įkirtu už teismo įželdimą...

Taip, šviesiausias teisme, esmi romantikas. Nuosaikus romantikas.
Mano apologija panašiai skamba, kaip "nuosaikus modernistas"...

Nors neturiu prieš ką teisintis. Niekam aš nerūpiu. Skaičiau, kad eskimai senius vadina "kadaise—vyrais" ir "kadaise—moterimis". Todėl ir aš, Pranciškus Gerulaitis, "kadaise—vyras", kritikuoju tik tai pats save. Ir prieš save apsigynimus susigalvoju.
Bet su savim ginčytis, sau aiškintis, su savim susitarti — kartais būna daug sunkiau, negu pačiame šviesiausiame teisme. Ir įdomiau.

Lyg burnoj džiūsta. Turiu pasidėjęs ant stalo savo gėrimą, kurį kas vakarą susitaisau: iš serbentų sulčių, vandens, trijų citrinų lašų ir medaus šaukštelio. Sauliukas tą gėrimą vadina "kakalu". Mat, kai medų stengiuosi išstipinti, visados smarkiai plaku šaukštuku į indelio šonus. Sauliukas dar buvo visai mažas, kai, tą garšą išgirdęs, pradėjo jį mėgdžioti, sakdamas: "kakal, kakal, kakal..." Taip ir pavadinom mudu jį "kakalu".

— Seneli, ar jau kakalą sutaisė? Seneli, tu dar neturi kakalo! Seneli, įlašink į kakalą citrinos!

Ir aš atsargiai lašinu citriną. Skaičiuoju lašus, lyg vaistininkas. Lyg velionis mano dėdė Serapinas.

Nemėgstu tikros stiklinės. Mano gėrimas supilamas į išvartoto medaus indelį. Laima sako, kad tai šykštumo požymis. Esą, bene pinigų į kojine glemžiu, kad net padorios stiklinės neįstengiu įsigyti.

Vieną sykį, tarsi pasijuokdama, jinai man padovanojo dailią stiklinę, išraižytą vynuogių kekėm. Nesulauktum! Niekad iš tos stiklinės negersiu — laikau joje senas vintnes.

— Tėvai, tu esi ožys, — supyko Laima. Gerai, tegu būnu ožys. Mes, seniai, mes visi esam savotiški ožiai. Nežinau, kodėl pikta. Ar kad kiaušinis vištą moko, ar kad nori nusistovėjusias tradicijas laužyti...

Kvaila mergiotė nesuranta. Juk jeigu būčiau šykštuolis, argi pirktūsi iš Vokietijos importuotą serbentų sunką, "Roter Johannisbeer-Sirup"? Dėl jos specialiai kas ant rą šėštadienį einu keturis kvartalus į delikatesų krautuvę "Rūta". Tai mano prabanda, kurią aš sau leidžiu. Tai maži mano malonumai.

Ir įdomus, tiesiog nuostabus dalykas: serbentų sunkos man užtenka lygiai keturiolikai dienų. Bet, dėl viso pikto, dar ir kalendorių turiu susižymėjęs tuos šeštadienius, kai man reikės eiti į "Rūta". Taip gražiai, taip lygiai ta sunka išsidalina, kad, žiūrėk, penktadienio vakarą jau varvinu paskutinį lašelį ir paskui dar bonką vandeniu prateliuokuoju, kad nei lašelis veitui nenu-eitų.

— Zigmaiti! — staiga sušunka apačioj Laima, — neik šlapiom kojom per kilimą! Matai, kad visur palieki pėdas.

— Nejaugi aš oru praskrisiu į miegamąjį? Verčiau žiūrėk pati savęs: ar ranka tau dreba, kad laistai gėrimą ant sofos?

— Būta sofos! Apšėpusi, nubrizgusi. Klausyk, prašyk tėvo paskolinti pinigų. Laima mums nusipirkti naujus baldus. Mačiau labai gražius. Daniškus.

— Iš kur tėvas paims pinigų? Gyvena iš pensijos.

— Todėl gyvena, kad kvailas, kaip ir tu. Juk jis turi auksines rankas, turi tokią profesiją! Bet ne! Tuos laikrodžius taiso pusvelčiui. Kartais, girdėjau, ir visai neima pinigų.

— Tai jo dalykas.
— Tai mūsų dalykas. Jeigu senis suvalkėjo, tai dar mes — nepraradom proto.

— Palik tėvą ramybėje. Pati žinai, namui dėjo su mumis lygiomis, o gyvena ant aukšto, kaip bažnyčios pelė.

— Ko jam ten stinga? Turi virtuvę, turi šaldytuvą, vonią, du kambarius. Tegu tik sena savo laikrodžius.

— Teisingai. Tegu tiksen. Ir jį pamiršk. Girdi? Tėvas neturi auksos kasyklos.

— Gerai mamutė sakė: tavo tėvas nevykęs, kaip ir tu. Aš jau dabar matau, kaip tu kas dieną vis daugiau į jį panašėjai.

— Lygiai, kaip tu į mamutę. Ar žinai istoriją apie vieną vyrą, kuris tik dėl to nevedė savo merginos, kad netyčia pamatė iškreivintas jos senelės šlepetes?

Tyla. Vėl Laimos balsas:
— Kodėl tu taip nežmoniškiškai greitai pasenai? Netrukus visai nuplūksi.

— Moteriške, nekirkš šakos, ant kurios pati sėdi!

— Gerai mamutė sakė: dar penkeri metai ir tu, Laimučiuok, galėsi savo vyrą karšinti.

— Pasižiūrėk į veidrodį! Neini jaunyn nei tu.

— Aš laikysiuos! Nusidažysiu plaukus, patempsiu veido odą, laikysiuos iki paskutinio. Kaip mama.

— U-a! Kad aš turėčiau tokį gyvenimą, kaip mano uošvė ir jos šuva! Mamutė ir Tūziukas... Išmalė visą Ameriką lėktuvu nuo jūrų iki jūrų, dukteris belankydama. San Francisco-Miami-Bostonas-Chicaga... O aš plaukuos nuo ryto iki vakaro ir dar iki šiol lėktuvu neskridau.

— Kadangi tu esi nevykėlis!

Girdžiu, kaip trinktelėjo durys. Maty, Zigmaitis užsidarė miegamajame.

Taigi, toji mamutė... Man rodos, kad nuo jos apsilankymo visos nelaimės ir prasidėjo. Atskrido jinai pas mus, prieš gimstant Sauliukui. Gyvenome dar tada visi bendrai, išsinuomavę didelį butą Brighton parke.

Legenda sako, kad ponja Nelli tikrumoje buvo Petronėlė ir kadaisė dirbo Šiauliu "Birutės" saldainių fabrike. Bet vieną dieną ji, tarsi Carmensita, sviedė žvilgsnį naujai į Šiaulius atsikėlusiam notarui. Motiejus Slapšys, užkietėjęs senbernis, dėl jos visai neteko proto...

Matyt, Petronėlės būta guvios merginos. Per kelias dešimtis metų ji gerokai išpruso ir net iš Lietuvos bėgti nenorėjo, gailėdama palikti kažkokius inkrustuotus staličius ir kažkokias porceliano vazeles. Apie tuos paliktus turtus nemažai per jos viešnagę prisiklausėm.

(Bus daugiau)

Krupavičius apie ateitininkus Rusijoje

(Atkelta iš 3 psl.)

paskaitos buvo ilgesni, negu pati paskaita.

Gyviausiai savo veiklą ateitininkai išvystė Voroneže, kur buvo atkelta Vilkaviškio gimnazija, buvo įsteigta M. Jėso gimnazijos berniukams ir mergaitėms, Saulės mokytojų kursai. Carų nuvertus, kol dar bolševikų repelės nesugniaužė, ateitininkai veikė laisvai. Buvo dar J. Jablonskio įsteigtas lietuvių kalbos institutas, kurį teko lankyti. Buvau tada M. Jėso berniukų gimnazijos kapelionas. Ateitininkai vyravo Jėso gimnazijoje, Saulės mokytojų kursuose. Apie tą gana plačiai yra parašyta B. Žukausko knygoje "Pirmojo Pasaulinio karo tremtyje".

Ateitininkai reikėsi labai plačiai: susirinkimai, vaidinimai, kursai. Bolševikai Voroneže paskyrė komisarą Plepį, kažkokį pašto tarnautoją. Jis Voroneže mus ištaškė. Suėmė ar net 12 a-

liuot, tai visa visuomenė stos prieš mus."

Ateitininkų buvo ne vien Voroneže, o ir Charkovo universitete, Kaukaze. Kaukaze darėsi palankesnės, ramesnės sąlygos studijoms. Ten vyko mūsų studentai, moksleiviai. Susidarė ateitininkų grupė, kuriai pirmininkavo stud. P. Raulinaitis, o sekretoriavo moksleivis (vėliau bolševikų nukankintas Sibire) J. Masiliūnas.

— Koks buvo ateitininkų vaidmuo grįžtant į Lietuvą?

— Maskvoje gana daug buvo ateitininkų ir jie organizavo kėlimąsi į Lietuvą. Kitose vietose ta kryptimi gausiai veikė Liaudies sąjunga, vadovaujama ateitininkų. Jos steigėjas buvo kun. J. Vailokaitis, bet visus darbus atliko ateitininkai.

— Ar grįždamas į Lietuvą, kelivate su ateitininkų grupe?

— Ne. Bolševikai mane pamerkė mirti. Sprendimas buvo



"Ateities" redakcija 1918 - 1920 metais. Iš kairės į dešinę: St. Dabušis, vėliau nepriklausomybės kovose su lenkais žuvęs V. Dovydaitis, J. Leimonas, kun. M. Morkelis ir kun. K. Žitkus.

teitininkų. Jie sėdėjo kalėjime. Buvo įkalinę dar kun. Pankauską ir dail. Varną. Ateitininkai buvo suorganizavę darbininkų sąjungą. Mane ši sąjunga parinko atstovauti bolševikų sudarytoje, Darbininkų, kareivių taryboje. Nuėjau su sutana. Raudonieji pradėjo švilpti ir šaukti, bet kai reikėjo sekretoriaus, pasirodė, kad nėra raštingų žmonių, tai mane išrinko sekretoriumi ir užrišo raudoną raištį ant sutanos rankovės.

Išdiršinę, eįome į rusus. Su Petru Karveliu suorganizavome rusus tarnaites, kaip kad Lietuvoj buvo zitiėtės. Buvo didelis entuziazmas. Voroneže buvo leidžiamas ateitininkų laikraštis "Ateities spinduliai", perkelti į Voronežą iš Dvasinės akademijos Petrapily.

Voroneže buvo provoslavų moksleivių kapelionas "otec" Nikolai. Jis paprašė mane apie krikščionis demokratų skaityt paskaitą konstitucinių demokratų (kadetų) partijos, kuri buvo tada vyraujanti, suvažiavime. Po paskaitos jų pirmas klausimas buvo — tai kuo skiriasi krikšč. dem. nuo bolševikų? Išvadą jie padarė — tai ne mums.

— Kokie buvo žymesnieji ateitininkų veikėjai Voroneže?

— Atvažiuodavo V. Endziulaitis iš Maskvos. Jo tėvai Voroneže gyveno. Energingas buvo Bern. Žukauskas. Man pačiam teko darbuotis. Apsirado veiklių ir iš moksleivių.

— Kokie ateitininkų svarbiausi darbai buvo atlikti?

— Mūsų pagrindiniai tikslai buvo palaikyti lietuviybę, spirti prieš bolševikus ir atkurti nepriklausomą Lietuvą, grįžtant į tėvynę.

Iš to laikotarpio įdomesnis momentas: vyr. karo vadas Nilolaj Nikolajevič lenkams pažadėjo kažką panašaus į nepriklausomybę. Ateitininkai išrinko mane pasikalbėti su tu pačiu kadetu laikraščio "Reč" redaktorais, perduodant jiems ir lietuvių laisvės troškimus. Redaktoriai priėmė švelniai, kaip "batiuška" (tėvelį, kunigą), bet paskakė: "Jeigu mes šiais sunkiais laikais pradėsime Rusiją parce-



Pirmoji "Ateities" redakcija. Stovi iš kairės į dešinę: V. Endziulaitis, E. Draugelis, Z. Starkus. Sėdi: Pr. Dovydaitis (kairėje) ir P. Gražauskas.

beno į Vilnių.

— Ką dabar linkėtumėte ateitininkams?

— Kad jie gyventų tuo pačiu entuziazmu, kaip Voroneže, Rusijos tremty pirmojo karo metu ir kaip Lietuvoje.

● Rašyt. Justino Marcinkevičiaus parašytą "Mindaugo" dramą okup. Lietuvoje "Vagos" leidykla išleido antrąją laidą.

● Lietuvių scenos veteranas artistas Kazys Jurašūnas vasario mėn. pradžioje minėjo 70 m. gimimo sukaktį. Sukaktuvinkas buvo šiltai pasveikintas Birštone, kur jis pastaruoju metu gydėsi. K. Jurašūnas per 30 kūrybinio darbo metų yra dirbęs Kauno, Šiaulių ir Vilniaus dramos teatruose ir sukūręs apie 150 vaidmenų, pats pastatęs kelis veikalus ir ugdes jauną aktorijų kartą. Sovietiniu laikmečiu Jurašūnas yra vaidinęs ir keliuose filmuose. (E)

● Prof. Zigmo Žemaičio, žinomo matematiko ir visuomenės veikėjo, mirusio pereiniais metais, vardu pavadinta švenčionių, Sialiuų ir Vilniaus dramos teatruose ir sukūręs apie 150 vaidmenų, pats pastatęs kelis veikalus ir ugdes jauną aktorijų kartą. Sovietiniu laikmečiu Jurašūnas yra vaidinęs ir keliuose filmuose. (E)

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
J. LIEPONIS
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vtk.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Chicago Savings and Loan Association NEW RATES

FEDERAL SAVINGS AND LOAN CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS
INSURED

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM OF \$5000.00 OR MORE ON CERTIFICATES 2 Year Maturity	5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 One Year Maturity
5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000.00 OR MORE 6 Month Maturity	5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE PASSBOOK ACCOUNTS \$100.00 Minimum
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS	

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.
JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M., Tues 9 to 4, Thuurs. and Friday 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

"ANTRAS KAIMAS" VĖL DARO SAVO DALYKĄ

Pernai daug kas šnekėjo, o ir laikraščiai rašė maždaug šitaip: "... Va, atgijo "Antras kaimas!"... Tokios satyrinio teatro grupės mums labai reikia, tik gaila, kad jie per daug ant mazo ly lipa... su autoritetais nesiskaito... apie kilnius reikalus negražiai pašneka..." Minutėlė atrodė, kad tas "Antras kaimas" atgijo ir gyvens, bet j'sai po septynių sėkmingų pasirodymų Chicagoje, po gastrolių Detrote ir Clevelande kažkaip vėl dingo iš horizonto. Tiesa, dar davė programėlę čia ir ten, pasirodė televizijoj, bet po to ir... nutilo. To dėl didžiai nustebau Play House lango pamatęs plakatą: "Antras kaimas vėl daro savo dalyką" (ir ne bet kokį plakatą, o tokį su n'fom, sustingusiom išraiškos šokio judesy, su besijuokiančiom personom praretintais dantimis, su bonka ir stiklu gintarinio putojančio alaus). Tada ketvirtadienio vakarą (o šio dienos vakaras pagal tradicijas Play House duryms turėtų būt užrakntos) ėmiau ir paspaudžiau durų rankeną. Mano didžiausiam nustebimui duryms atsidarė. Prie baro buvo tuščia, švietė tik vien ša lampa, bet salėje kažkas šūkavo. Nedrąsiai (bijodamas gaut į akį) pravėriau salės duris...

— Koalicija, gerbiamieji, koalicija! Aš jums sakau, kad tik per mūsų dviejų grupių koaliciją atsiėmsi vienybės, kurioje, leiskite panaudoti seną klisę, ir glūdi mūsų galybė, — skėteriojosi scenoje Romas Stakauskas, apsuptas grupės jaunų žmonių.

— Kaip žinote, meškeriojimas malkina rankų, o dviratīs — kojų raumenis, — jam įkand' n dėstė Rimas Cinka.

— Suvažinėtu mēm du zuikius vienu dviračiu. — neatsiliko Vyta Marčukaitis.

— Deja, aš nenorėčiau su jumis sutikti, ponia žiūrove, — opanavo Elvyra Kavaliūnaitė. Ji palaikė savo kolegės Lydijos Koklytės nuomonę prieš ką tik erdvėn mestą Jūratės Jakštytės pasiūlymą.

— Stot, stot, stot! — iš vidurio salės suriko kažkok'a žmogysta. Atsistojo nuo staluko, priėjo prie scenos krašto ir, rankomis besiskeryčiodama pradėjo dėstyti:

— Tai'p negerai! Jūs per daug viešką velkate. Reikia daugiau dinamikos, reikia daugiau reaguavimo į tai, ką k'ti šneka... Jūs per daug patys savimi domitės... Kada kitas šneka, nereikia sėdėt ir spokсот į tekstą... Žodžius jau turėjote seniai žinot... Dabar — veiksmo, veiksmo ir reakcijos! Pradėkim iš naujo nuo tos vietos, kur sekretorė sako: Mes manome, jog ši metrimonija, ha, ha, ha..." ir visi reaguokite į jos kalbą...

Šnekėjo Titas Antanaitis, save tituluojantis grupės prievaizda. Scenoj atpažinau "Antro kaimo" vaidintojus. Nutaikęs progą, mečiau vieną kitą klausimėlį.

— Tai "Antras kaimas" dar nemirė?

— Pačioje jaunystėje, ponas, pačiame gražume, — a'škino Titas. — Esame taip įsitraukę į darbą, kad nebeturime laiko nė garsintis, nė aiškintis. Gi šeštoji "Antro kaimo" premjera jau už pusantros savaitės, tai yra ko vo 14 diena, jeigu norit žinot... — *Matau pažįstamų veidų. Vadinas: grupė nesubyrėjo?*

— Pora pasitraukė, pora naujų įstojo. Pagrindė, kaip matote, tie patys žmonės. Tai yra tie patys, kaip ir praėjusiais metais. "Antras kaimas", kaip žinote, yra turėjęs visą būrį vaidintojų.

— *Tai gi, tai gi... O kur jie šiandien?*

— Vieni nebegyvena Chicagoje, o kiti — gal pavargo, gal kantrybės pritrūko. Žinote, kiekvienas spektaklis reikalauja tikrai daug įtempto darbo. Repetuo jame jau nuo rudenio, o kai pagalvojai, kad už pusantros savai-

tės reikės stotis akistaton su publika, tai plaukai šiaušiasi... — *Ką gero žadate parodyti šiame pastatyme?*

— Gero? Sunku pasakyti. Kas vienam medus, kitam — smala. Kaip ir visada bandysime būti paprasti, gyvi, aktualūs, visiems kiek įmanoma artimesni ir suprantamesni. Programoje yra daugiau kaip 40 gabalėlių. Jei-gu du ar trys žiūrovui tikrai patiks — jausimės savo padarę, nes kitam, gal būt, kiti du ar trys patiks... Kaip visada, taip ir š'ais metais, iškyla bendrųjų vardiklių klausimas. Ką parodiuoti? Ką satyrizuoti? Ar š' tema kiek vienam aktuali? Ar šis dalykas kiekvienam suprantamas? Nenorim būt ne per daug abstraktūs, nes per daug lokališki.

— *Užsimint' tematiką... Kokia gi bus jūsiškio pastatymo tema?*

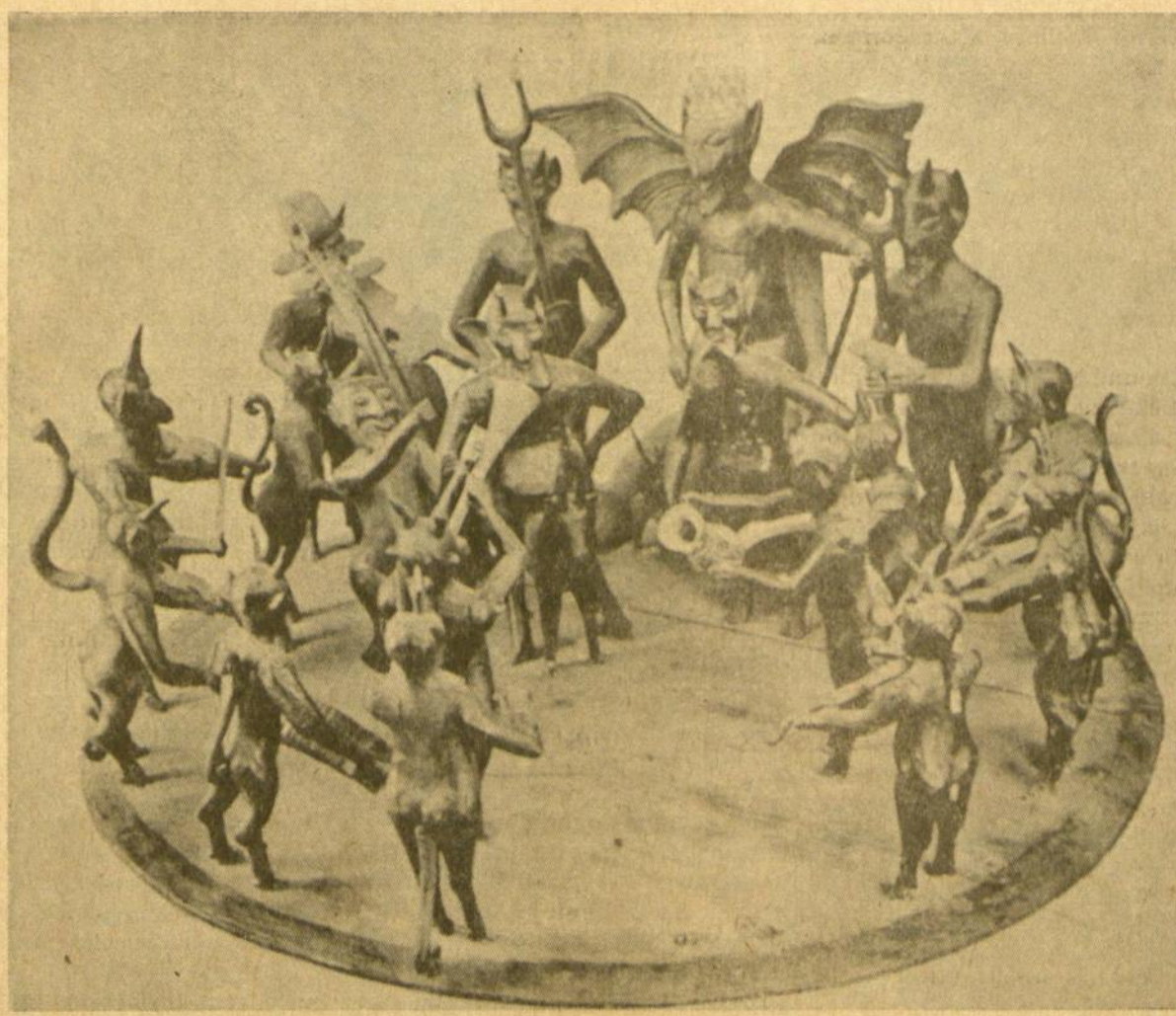
— Į š'tokį klausimą atsakyt būt' tikrai nelengva. Keliais žodžiais atsakyt. Yra dalykų aktualių tik Chicagaj, tik tos, taip vadinamos, lietuvių išėivijos sosti-nės gyvenimui, yra keletas bendrųjų žmogiškų problemų klausimus liečiančių dalykėlių... Yra



žemaičių užgavėnių kaukės, tačiau galėtų būti ir veidai iš Chicago "Antrojo kaimo".

— *Iš kur gaunate pastatymams medžiagą?*

— Šį kartą esame tikrai laimingi gavę keletą gerų gabalų iš veterano antrakaimiečio rašytojo Kazio Almeno ir bent vieną gabalėlį ir porą gerų idėjų iš rašytojo Algirdo Landsbergio. Visą kitą programą susidarėm ir vėl patys, vieną kitą idėją čia ar ten pasiskolindami, ją taikindami laikui ir padėčiai... Va čia šalia jūsų sėdintis Romas — (Stakauskas) — ir Rimas — (Cinka) — yra ne vieno teksto autoriai... Kada sakiau "esame laimingi", kalbėdamas apie mūsų kolega Kazį ar bičiulį Landsbergį, turėjau galvoj, kad jie tikrai supranta ne tik mūsų visų aspiracijas, bet taipgi pažįsta šio vie-neto galią ar nepriteklis... Jų parašytus dalykus miela statyti. Jie yra labai atitinkantys mūsų vaidintojų dvasią... Tikimės, kad ir publikai patiks... — *Pereit' kartą Chicagoje da-*



Ar ne tik "Antrojo kaimo" kapela lietuvių liaudies skulptoriaus vaizduotėje?

Pasakojimai apie neįtikimas staigmenas

PRANAS VISVYDAS

A. Giedrius, SMILGOS. Apsakymai. Išleido "Nida" 1969 m. 204 psl., kaina \$2.50. Knyga gaunama ir "Drauge".

Yra pasaulyje vienių rašytojų, kurių stalčiuose dūla pluoštai literatūrinės medžiagos — neišbaigtos, neapdorotos, bet kartais ir gana įdomios. Aukšinei progai pasitaikius, įdomesnis pluoštas patenka leidyklon, ir, žiūrėk, iš-eina knyga.

Turiu minty A. Giedriaus apsa-kymus "Smilgos", išleistus "Nido-s". Čia sutelkta 15 istorijų, parašytų prieš keturiolika ir dau-giau metų. "Antrosios Pradalgės" duomenimis, autorius yra gimęs 1892 m., spausdinti pradėjęs 1917 ir yra prirašęs knygų vaikams ir suaugusiems.

Maždaug visa "Smilgų" tema-tika yra nekasdieniško pobūdžio, nors įvykiai ir žmonės paimti iš mūsų amžiaus. Tikėti tomis istori-jomis sunku: staigmenos ir a-nekdottiški posūkiai, rodos, pa-kimba erdvėje ir nepriklauso nei žemei, nei vaizduotei. Todėl ir tenka žiūrėti į tuos apsakymus, kaip į savotiškus linksnius pasakojimus apie būtas ir nebūtas staigmenas.

Du pirmieji — "Smilgos" ir "Sauklys ir Gagonas" — sukasi apie ūkininkų kivirčą dėl niek-niekių: smilgų, galvijų, bičių, ly-dekų. Jie krečia išdaigas ir supykę nepasigaili dumblinų posakių: "Tū, po perkūnais!", "Tū, kad tu prapultum, prasmegtum" ir pan. Plūstamasi ir sekančioje istorijoje "Jubiliejus", bet čia iš-kalba pasižymi moterėle, kurią autorius grakščiai pavadina "gra žiaja keikūne". Staigmena publi-kai iškrečia "Jubiliejaus" rašyto-jas, prisipažindamas, kad viską rašęs ne jis, bet jo gerbiamas ir mylimas mokytojas Rapolas Tumsa.

vėte septynis spektaklius, kurių bilietai, berods, visi buvo išparduoti. Kodėl šį kartą tedarote tik keturis?

— Priežastys yra ir kalendo-rinės, ir pinigines, ir asmeninės, ir taip toliau... Už poros mėnesių va Elvyra Kavaliūnaitė išvažiuo-ja į New Mexico, nes jos vyras ten gauna darbą... O ji labai daug veža... Per trumpą laiką neįmanoma jos pakeist... Pama-tys dalyką trejetas šimtų ir už-teks. Bet staliukų rezervacijas patarčiau daryti kuo greičiau, nes bilietų skaičius, kaip žinote, yra perdėm ribotas. Labai abe-joju, kad šį pastatymą kur nors ar kada nors bekartotumėm... Bet dabar jau laikas vėl prie darbo, — baigė pašnekėj Titas Antanaitis, A. Kir.

Iš kelių nuotykingų pasakoji-mų apie plėšikus išsiskiria sklan-dus feljetonas "Plėšikai", kuriame aprašomas okupacijų metu Kaune siautęs žmonių užpildinė-jimas ir nurenginėjimas. Remi-gijus Braulas, norėdamas atsi-imti savo laikrodį, vejasį plėšiką, bet per apsirikimą užpuola ir a-piplėšia darbovietės direktorių, atimdamas iš jo auksinį laikrodį. Vaizdelyje "Po laiko" naivokas mokesčių inspektorius senbemis Parcinkus Skatikas staiga senat-veje išmyli žymiai jaunesnę sek-retorę, kuri su juo dirba jau dvy-lika metų. Mėklė baigiasi nelai-mingai, nes anoji išteka už kito.

Astrologijos savitraščiui tiktų laimės ieškojimo pasaka "Vel-nias tikrai yra". Čia kipšas net ir savižudžiams sumaišo kortas: jie niekaip negali nusižudyti. Pavyz-džiui, nuo tilto šokantis herojus būtinai turi nukristi ant stipraus brezento, kuriuo dengtas praplaukiantis garlaivis "Kestutis".

Feljetone "Kas kaltas?" auto-buso konduktorius atsigula pa-snausti į vežamą karštą. Aišku, besikeldamas "numirėlis" išgąs-dina kai kuriuos keleivius, ir reikalas atsiduria teisme. Pana-šaus "Galgen-humor" suraitymo anekdotas pasakojamas ir "Dū-melyje". Vėl iš grabo keliasi eis-

Cosmos Parcels Express Corporation
Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerali pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prienamoms kainoms.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, AUTOMOBILIAMS — ZAPOROZEC ZAZ 966 — ribtame skaičiūje —, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N. Y. 10036
Tel. — 212-245-7905

- SKYRIAI:**
- NEW YORK, N. Y. 10003, 39 Second Avenue Tel: AL 4-5456
 - NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street CH 3-2583
 - BROOKLYN, N. Y. 12027, 2947 Fulton St. 647-6576
 - BROOKLYN, N. Y. 11211, 370 Union Avenue EV 4-4952
 - BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Street LI 2-1767
 - BOSTON, Mass. 02127, 331 West Broadway 268-0068
 - BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
 - CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue BR 8-6966
 - CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street WA 5-2737
 - CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road 884-1738
 - IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue ES 2-4685
 - GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W. GL 8-2256
 - HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Avenue 365-5255
 - HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue 246-9738
 - LAKEWOOD, N. J. 08701, 288 Main Street FO 3-8569
 - LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd. AN 1-2994
 - NEW HAVEN, Conn. 06519, 509 Congress Avenue LO 2-1446
 - NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue 373-8783
 - PASSAIC, N. J., 176 Market Street GR 2-6387
 - PATERSON, N. J., 99 Main Street 274-6400
 - PHILADELPHIA, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street PO 3-4818
 - PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street HU 1-2750
 - SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street FI 6-1571
 - WATERBURY, Conn., 905 Bank Street PL 6-6766
 - WORCESTER, Mass. 01610, 169 Milbury Street SW 8-2868
 - YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street RI 3-0440
 - IRVINGTON, N. J. 07111, 1032 Springfield Avenue 374-6446

mo nelaimėje žuvęs žmogus. O "Ziurkėje" savymliai Arnulpui Grauzeliui, bevaikščiojant sode, į kelnų kišką įstringa pušies ūgis. Arnulpas išsigandęs galvoja, kad tai žiurkė, ir šaukiasi žmo-nos ir kaimynų pagalbos.

Kitokio žanro, lyg ne šitai kny-gai skirtas, yra "Aštrus pasikal-bėjimas". Mažoji Saugutė, didelė pasakų prieš miegą mėgėja, gal-voja apie raganą ir negali už-migti. O mama, užuot ją nura-minusi, aštriai ragina padegoti. Kyla konfliktas, kurį padeda iš-spręsti močiutė. Vaikų žanras A. Giedrui sekasi žymiai geriau. Sa-kinys sušvelnėja, prisitaiko vaiko galvosenei ir savijautai.

Autorius rašo su entuziasmu. Jauti, kad jis į savo istorijas yra įsimylėjęs. Sunku pasakyti, ar skaitytojai jo meile paseks, nes apsakymų charakteriai ir dialo-gai literatūriškai yra labai statiški. Gal tik tas situacijų "keistu-mas", įvilktas į linksnų drabu-žį, ir tas visokių staigmenų per-teklis patrauks ne vieną skai-tytoją. Taip pat ir kalbos vaiku-mus priklauso prie knygos pliu-sų.

• A. Vienuolio pjesė "Prieb-landoje" Panevėžio dramos teat-ro suvaidinta, nuo 1945 m. kovo mėn., jau 30 kartų. Svarbiausiuo-se vaidmenyse: S. Vitkus, E. Sul-raitė, S. Kosmauskas ir kt.

J. L. MUSIC STUDIO
2450 West 71st Street
Tel. — 434-4620

Pamokos duodamos — Akordeono, Gitaros ir orkestro instrumentų. Taip pat parduodame ir taisome instru-mentus.

BANGA
TV, Radio, Stereo, TV antena, Air-conditioners, Pard. ir taisymas
2649 W. 63rd St. Tel. 434-0421
Vakarais skambinti WA 5-3607
P. Rudenas K. Simelis

SPECIALI KAINA
\$15.00
Pusmetinis sušukavimas \$10
Pilna kaina...
MODERN IMPRESSION COIFFURES
THERESE RIZZONE, sav.
6655 S. Mozart — Tel. 776-7126
1/2 bloko į vak. nuo California ant 67-tos
Antr. troš. ir šešt. 9 iki 5:30
Ketv. ir penkt. 9 iki 9. Sekm. ir pirm. uždaryta.

Platinkite "Draugą".

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

ROCHKES MEDICAL ARTS 3213 W. 63rd Street Tel. WA 5-4787

REMLAKE - ROCHKES APOTHECARY 2421 W. 63rd Street Tel. HE 4-1500

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
Mes patefonuosime jūsų gydytojų.

EXPERT BODY WORK

PROGRESS PAŽANGA COLLISION EXPERTS
A. & J. STANEVIČIUS
(Fender) Pilnas Pataisymas
Plaukimo — Išpūtimo — Dažome
Motoro, Karoserijos (Body), Sparnų
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663
Chicago, Illinois 60632

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% **4 3/4%**

Mokamas už Vieną Mėn. Certificate apskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas divi-dendų mokamas už investavimo apskaitas.

PIŅIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta

1970 Chrysler Newport
Kaina nuo \$2,995.00
NEWPORT — 300 — NEW YORKER

Newport 2-dr. Hardtop

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 Archer Ave. — Phone VI 7-1515



Vaidai iš lietuvių dailininkų parodos Kultūros židinyje, New Yorke

Nuotrauka Vytauto Maželio



NAUJI LEIDINIAI



LIETUVIŲ SVIETIMAS VOKIETIJOJE (1944 - 1950 m.)

Redagavo Vincas Liulevičius. Vaikų darželių, pradžios mokyklų, progimnazijų, gimnazijų, specialiųjų mokyklų ir kursų, veikusių 1944 - 1950 m., apžvalgos su žemėlapiu bei 252 nuotraukomis. Priede — Lietuvos švietimas Austrijoje su 10 nuotraukų. Išleido Kultūrai remti draugija, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, 1969 m. Spaudė M. Morkūno spaustu- vė, 6051 So. Ashland Ave., Chi- cago, Ill. 60636. Leidinys gauna- mas ir "Drauge", kaina 12 dol.

Šioje knygoje ras save beveik kiekvienas mokytojas ir abiturien- tas, nes įdėti jų sąrašai ir nuo- traukos. Bevertant šį leidinį, bes- kaitant esančius aprašus ir beži- rinėjant nuotraukas, nori ar ne- nori, reikia padaryti išvadą, kad prieš dvidešimt penkerius metus pradėjome labai svarbų švietimo darbą, nugalėdami tikrai sunkias sąlygas, laimėdami neginči- jamai puikius rezultatus. Ir tada pajuntamas didelis dėkingumas tiems, kurių dėka atsirado šis vei- kalas. Juk tai puikiausias pa- minklas ano darbo dvidešimt penkerių metų sukakčiai atžy- mėti.

Knyga didesnio formato, turi 640 puslapių, gražiai atspausdin- ta gerame popieriuje ir tvirtai i- rišta į kietus viršelius, kurie ap- lenkti plastika. Ji puoš salono stala ir bus puiki dovana bičiū- liui bet kuria proga. Tik, atrodo, mažokas knygos tiražas, nes vien mokytojų buvo daugiau kaip tūkstantis, o mokinių — arti dešimt tūkstančių. Tad tūkstan- tis egzempliorių tegalės paten- kinti tik dalį norinčių knygą iš- gyti.

Vincas Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE (1944 - 1954 m.). Išleido Lietu- viškos knygos klubas 1970 m. Chicagoje. Atspaudas iš Draugo kultūrinio priedo. Leidinys 49 psl., kaina 1.00 dol.

Šią epistolinę medžiagą spau- dai parengė mūsų literatūros is- torikas ir buvęs senosios lietuvių literatūros dėstytojas Kauno ir Vilniaus universitetus dr. Vin- cas Maciūnas. Autorius turėjo progos virtinę metų gyventi Vinco Krėvės kaimynystėje, Phi- ladelphijoje. Sąlygos ir žingeidū- mas lėmė, kad šiuo metu Vin- cas Maciūnas turi sukauptes labai žymų kiekį šio didžiojo mūsų li- teratūros klasiko laišku. Laiškus V. Maciūnas ir toliau uoliai ren- ka, tikėdamas, kad jie, sukaupti vienoje vietoje, bus nemažas tur- tas lietuvių tautai, ypač jos lite- ratūros istorijai, liečiančiai Vin- cė Krėvės asmenį ir jo gyventi- ją epochą.

Šiame leidinyje, galėtume sa- kyti, yra tik tu laišku nuotrupos. Tai nėra išties laišku perspausdi- nimas, o tik kai kurių laišku vie- rių ar kitu atžvilgiu įdomesnis ištraukos būdingos Vinco Krėvės

pokario nuotaikoms, jo nuomo- nės apie mūsų literatūrą, visuo- meninę veiklą, savo kūrybą, Lie- tuvos likimą, apie paties rašyto- jo viltis ir nusivylimus. Prie iš- traukų nestinga ir paties Vinco Maciūno įvairių komentarų, kur- rie šią gyvą ir patrauklią parašy- tą studiją daro dar įdomesne.

Reikia tikėtis, kad šis V. Ma- ciūno žingsnis yra tik įžanga, y- ra tik visuomenės sudominimas tuo, kas ir kaip rašoma Vinco Krėvės laiškuose. Manytume, kad tai yra tik labai vykęs anonsas pilnų Vinco Krėvės laišku lei- dimui. O tokį leidinį, neabejojame dr. Vincas Maciūnas tikrai pa- ruošęs, jei tik įvairūs mūsų fon- dai, leidyklos ir kitokios insti- tucijos užtikrintų jo išleidimą. Krė- vės laišškai ir jų leideiui būtų tik- ras išiamžinimas.

Kun. Petras Butkus, TAU- TU SVENTOVĖJE. Kelionių įspūdžiai. Išleido Zemaičių kny- gos mėgėjų ratelis Gintaras, — Christian Brothers, 68 The Boulevard, Lewisham, N. S. W. 2049, Australia. Leidinio mee- -

LIETUVIŲ SVIETIMAS VOKIETIJOJE



'Lietuvių švietimo Vokietijoje' viršelis

natas Juozas J. Bačiūnas. Knyga iliustruota, 390 psl., tiražas 750 egz., kaina \$3.75.

Šioje knygoje autorius, pradė- jęs keliauti iš Australijos, veda skaitytoją trumpuose sustoji- muose pažvelgti į Azijos miestus, apsilankyti Egipte, Palesti- noje ir plačiau pasidairyti Euro- pos kraštuose, pabuvoti istori- niuose kultūros, meno ir mokslo centruose...

"Tautų šventovėse" iš kitų pa- našaus žanro knygų skirias tuo, kad autorius, kaip dvasiškis, per pasaulį keliauvo kunigo — pil- grimo keliais, pasiryžęs aplanky- ti katalikams brangias šventai- sias vietas: Jeruzalę, Romą, Liur- dą ir Fatimą bei kitas žymiąsias įvairių tautų šventoves, kuriose aidai praėjusių amžių žingsniai ir maldos.



VINCAS KRĖVĖ SAVO LAIŠKUOSE

Krėvės laišku viršelis

Andrius Norimas, BE NA- MŪ. Premijuota istor. apysaka ka jaunimui. Išl. LB Kultūros fondas 1970 m. Spaudė "Drau- go" spaustuė. Tiražas 1000 egz. Šios knygos leidimą finansavo Lietuvos fondas \$500.00 suma. Leidinys 200 psl., kaina \$3.50, gaunamas "Drauge".

Tai įdomiai supinta nuotykinė apysaka. Ji prasideda Vytauto laikais, jam nešamo karališko vainiko pagrobimu. Užpuoliku pagrobiamas ir jaunas lietuvis Jovilas. Toliau per visus apysa- kos psl. jau pasakojamas šio lietuvių likimas. Jis, kaip ver- gas, nugalėdamas į Italiją, pakliūva tarp jūros piratų, laivui audroje sudužus, patenka į ne- žinomą salą, ten tarp vietinių praleidžia visą gyvenimą ir se- natvėje sutinka antrą salon iš-

lipantį europietį Kristupą Ko- lumbą. Taigi, jei tikėti fantas- tine apysaka, Amerika "atras- ta" lietuviu Jovilo.

Apysaka, nors ir nepretenduo- dama į kokią nors ypatingą li- teratūrinę vertę, parašyta gyvai ir skaitoma sklandžiai. Todėl te- neišsigąsta skaitytojai nemok- šiško viršelio piešinio ir vien tik dėl jo teneveda visos knygos į šalį. Iš tikrųjų šitas paties au- toriaus pieštas, viršelis yra šiandieninė mūsų knygų leidyboje tikras nesupratimas. Toks "me- ninis analfabetizmas" gal dar galėjo būti suprantamas mūsų knygų istorijoje kada nors prieš pirmą pasaulinį karą, bet tik ne šiandien. O tokia "kultūra" gar- bės nedaro ir knygos leideiui Kultūros fondui. Tebūna jam ir kitoms leidykloms akivaizdi pa- moka, jog reikia turėti drąsos ir autoriui pasakyti, kad ko negali ir nesupranti, tai ir nedaryk.

B. Zumeris, SAKYKIM, VY RAI, TAIP NEBUVO. Satyriniai Tamsiamiesčio nuosmūko metų apsakymai. Išleido LSST Hamil- tono D. L. K. Algirdo šaulių kuopa 1970 m. Tiražas 750 egz. Viršelis Alg. Trumicko. Knyga 123 psl., kaina \$2.00.

Leidinyje telpa trylika felje- tonų. Broniaus Zumerio feljeto- nai yra naujiena bent ta prasme, kad lig šiol autorius yra parašęs visą eilę, jei taip galima pasaky- ti, rimto veido knygų. Štai: "Ty- linti tauta" — Essay, Lietuvos d'bybės ir tragikos keliu; "Juo- zas Skvireckas — J. E. Kauno Arkivyskupas metropolitais"; "Gyvenimo keliu" — knyga jau- nimui; "Kalėdų varpai" — Kris- taus gimimo šventės proga; "Da- barties sutemose" — Žvilgsnis į

Kviečiame į talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla, išleidusi eilę vertingų ir kaži ar be- pakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITU- ANICA, kurios bus 6 tomai. 1-asis tomas yra jau išleistas. Maloniai kvie- čiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Čikagoje prenumeratas prima: Draugo, Naujienų, Barcaus, Margu- cio, Jaunimo Centre pas p. Rožan- ską įstajose, Marginių ir p. Tvero krautuvėse.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar tu- rime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 to- mai,
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai,
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kur- ia proga. Jų kainos yra žemos, lei- džiant dabar kaštuoti beveik dvigū- bai. Nedelsiant užsakykite, nes at- sargos yra nedidelės.

Adresas:
JUOZAS KAPOČIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.
Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namų (617) 282-2759. (sk.)

foto V. MAŽELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

mūsų laikotarpio žaidzas ir skau- dulius; "Vilniaus kraštas faktų ir atsiminimų šviesoje". Ir po to visko — autoriaus šuolis į felje- tonus. Paprastai dauguma jau- nystėje pradeda rašyti "nerim- tai", o į senatvę surimtėja. Gi Bronius Zumeris — atvirkščiai. Tai galėtų būti ir komplimentas atsijauninančiam Zumeriui, jei- gi šie feljtonai būtų tikroji li- teratūra. Mat ir feljtonas gali būti nemirštantis literatūros še- devras. Ar tokie yra šie links- mieji Br. Zumerio bandymai? Vargu. Kas juos papiauna? Gi be galinis plepėjimas, begalinis dau- giazodžiavimas ap'e įkyriai pa- čius banaliausius dalykus. Felje- tonams trūksta literatūrinio po-

lėkio. Trūksta paprasčiausios nuo- vokos, kaip apforminti linksma situaciją, kad ji įgautų lengvą kompoziciją, lakų žodį, staigme- ninę situaciją, neperšokant betgi ir estetiškiosios plotmės ribų, ne- kankinant ir neužmigdant paties skaitytojo. Broniaus Zumerio pir- mas feljtoninis debiutas, lygi- nant jį su gero feljtono požy- miais, atrodo, gana toli ne tik nuo tobulybės, bet ir nuo vidu- tiniškumo.

• SKAUTŲ AIDAS, 1970 m. sausio mėn. Nr. 1. Oficialus Lie- tuvių skautų sąjungos organas. Leidžia LSS Tarybos pirmija. Vyr. redaktorius s. J. Tolušis, 7418 So. Claremont Ave., Chica-

go, Ill. 60636. Pavaduotojai: v. s. A. Namikienė, s. B. Vosylius. Techninis redaktorius: v. s. V. Vijeikis. Redakcijos kolegija: Vyr. sk. I. Serelienė, v. s. J. Vai- nys, S. J. s. B. Vindašienė. Red- akcijos nariai kitur: s. B. Kidolienė — New Yorke, s. J. Starė- nas — Holdene, v. s. B. Zalyš — Australijoje. Administratorius: s. A. Orentas, 6840 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Prenu- merata — metams \$4.00, pu- sei metų — \$2.50, paskiras nr. 50 c. Garbės prenumerata — \$10.00, garbės leidejo prenume- rata — \$25.00.

Pati didžioji šių metų "Skau- (Nukelta į 7 pusl.)

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami šia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite pa- togiu planu atidedant pasirink- tus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užtaigytų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PProspect 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai—pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai—metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoja — Paruošia — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

MOVING
Perkrauste baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

LUIZ AUTO REPAIR
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
TELEF. — 436-3699
KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

NAUJAI PERTVARKYTAS
DIAMOND HEAD
RESTORANAS & LOUNGE
PASIOLO JUMS DIDELĮ PASIRINKIMĄ
AMERIKIETIŠKŲ VALGIŲ
O JEIGU JUMS PATINKA EGZOTIŠKI VALGIAI,
pasirinkite JAPONIŠKĄ MENIŲ.
Tropikiniai gėrimai — mūsų specialybė

Padavėjos apsirengę "kramono" rūbais
Jums ir jūsų draugams čia patiks sustoti prieš ar po teatro.
Priešpiečiai (LUNCH) duodami nuo 11 val. ryto.
Šeštadieniais atdara 4 v. popiet. Sekmadieniais 12 val. diena
Pirmadieniais uždaryta. Dėl rezervacijų —
TELEFONUOKITE 925-1678

Diamond Head
RESTAURANT & LOUNGE
3321 WEST COLUMBUS AVE. (Arti 79th ir Kedzie Ave.)
Savininkas Edmundas Mačiulis

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elek- trinių krosnių, radijo ir televi- zijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbliai

- BERNINA
- NECCHI
- ELNA
- VIKING
- PFAFF
- SINGER

ELECTROLUX
HOOVER
EUREKA
KIRBY
ROYAL
IR KT.

Pardudame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas, dulkių siurblius prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestčiuose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners
4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702
Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

since 1914...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 234-4478

5%
PASSBOOK SAVINGS
All Accounts
Compounded Daily
— Paid Quarterly

6%
2-YEAR SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$5,000)

KULTURNĖ KRONIKA

• "Mikšys — ekslibristas" bus paskaitos tema, kurią skaitys Chicagoje Dalia Kolbaitė kovo mėn. 15 d. 3 val. po pietų Jaunimo centre, 203 kamb. Paskaitą ruošia Lietuvių foto archyvas. Kartu bus ir neseniai išleisto Mikšio skaidrių albumo pristatymas bei LFA foto konkurso rezultatų paskelbimas. Gretimame kambaryje vyks dail. Mikšio darbų parodėlė. Darbus bus galima įsigyti. Dailininkas — grafikas Zibuntas Mikšys jau eilę metų gyvena Paryžiuje, Prancūzijoje.

• Vytautas Alantas šiuo metu daugiau laiko pašvenčia kūrybai. Peržiūri korektūras savo novelių knygos, kurią Londone spausdina Nida. Yra pasiryžęs baigti romaną, kurį yra pradėjęs prieš keletą metų. Ruošia spaudai "Sventaragi", kurio susidarys bent du tomu. Renka ir tvarko anksčiau įvairių kraštų lietuvių periodikoje jo pasirodžiusias noveles, kurių susidarys ištiesa knyga. Redaguoja Marijos Sims poezijos rinktinę. Be to — turi pradėtą ir kitų apybraižų, tik rūpinasi, kaip rasti laiko visiems tiems darbams.

• Vakarų įtakos skverbiasi į Lietuvą — pripažįsta doc. Henrikas Zabulis "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (nr. 5). Jis, tarp kita ko, teigia: "Svetimų dievų galia kuo toliau, tuo labiau pradeda justis ir mūsų visuomenė, ypač jaunoji jos karta."

Kitoje vietoje doc. Zabulis pripažįsta, kad ir okup. Lietuvos inteligentų tarpe atsiranda "... tiek ir tiek netašytų storžievių, stebėtinų obskurantų, ir visų pirma — literatūros, meno, bendrosios kultūros klausimuose. Neseniai sąjunginėje literatūrinėje spaudoje pasigirdo kaltinimų, kad inteligentija nebemoka taisyklingos gimtosios kalbos, daro daugybę šiurkščių stiliaus klaidų, nekalbant jau apie varojamą tarptautinę terminologiją... Ten buvo kalbama apie rusų kalbą" — priduriama, bet panaši padėtis ir lietuvių tarpe.

Zabulis, kalbėdamas apie Vakarų įtakas, nusiškundžia, jog

dažnai vadovaujamas vertinimo matu, esą "paprasčiausia kolūkiečių visa galva aukštesnė už bet kurį Vakarų intelektualą. Tuo atveju... atmetame Vakarų reiškinį ar idėją vien dėl jų vakarietiško kumo. Kitas kraštutinis irgi ne retas: yra žmonių, kurie be jokios atodairio meldžiasi viskam — bile tik iš Vakarų". Tokie reiškiniai, nurodo lietuvis mokslininkas, liudija tikrosios kultūros, inteligencijos stoka. (E)

• Lietuvių tautosakos tyrinėjimo, saugojimo klausimai Lietuvoje buvo paliesti Ambr. Jonyno, lietuvių kalbos ir literatūros instituto, Mokslų akademijoje, di rektorius pavaduotojo. ("Tiesa", sausio 24). Jis pažymėjo, kad



Juozas Bagdonas Tapyba (aliejus, 4 X 6 pėdų)
Iš parodos Kultūros židinyje, New York

Vilniuje esąs lietuvių tautosakos rankraštynas — vienas didžiausių Sovietų Sąjungoje, gal ir Europoje. Dabar čia saugoma 750-000 užrašų. Buvo stengiamasi kuo daugiau užrašyti dainuojamosios tautosakos su melodijomis.

Dirba kai kurie specialistai — pvz. smulkiają tautosaką tiria K. Grigas, vestuvines dainas — L. Sauka, vaikų dainas — P. Jakimaitienė. Šiuo metu lietuvių dainų tekstų ir melodijų katalogas apima daugiau kaip 300,000 dainų tekstų ir apie 50,000 melodijų.

A. Jonynas, vis dėlto, mano, kad apeigos, papročiai miršta, kad "įvedimas naujas, šiuolaikinis turinys". Jau nebekuriamos pasakos.

Ateinantį penkmetį numatoma daugiausia skelbti pasakas, 1971 m. būsimi išleista B. Kerbelytės monografija apie liaudies padavimus, bus tyrinėjamos mitologinės sakmės, rašomi darbai apie gyvulines pasakas, liaudies anekdotus... (E)

• Okup. Lietuvoje, spaudoje ir kitur, pamiršta įžymios etnografs, 30 metų dirbusios šioje srityje, Vilniaus krašto dukros, Pranės Dundulienės (Stukėnai-



Zibuntas Mikšys Scenoavaidžio šikcas įsivaizduotam vaidinimui

tės) 60 m. sukaktis. Ji gimusi 19-10 m. sausio 30 d. Pilypų kaime, Švenčionių apskr., 1939 m. baigusi Vilniaus universitetą.

Būdamą kvalifikuota etnografe, Stukėnaitė-Dundulienė dirbo lietuvių mokslų draugijos muziejuje, vėliau Etnografijos institute. Nuo 1949 m. ji organizavo studentų etnografinės ekspedicijas (ligšiol, taigi, per 20 metų, įvyko 21 tokia ekspedicija). Dundulienė, 1968 m. įgijusi ir dr. laipsnį, daugiausia dėmesio skyrė Lietuvos žemdirbystei, jos istorijai, be to, tradicinėms lietuvių agrarinėms ir kalendorinėms šventėms. 1963 m. paskelbtas stambus P. Dundulienės darbas, "Žemdirbystė Lietuvoje" (nuo seniausių laikų iki 1917 m.). Nuo 1968 m. ji eina profesorės pareigas Vilniaus universiteto istorijos katedroje. Ji ruošia Pabalitijos istorinį — etnografinį atlasą, netrukus išleidžiama jos knyga "Veliuona" ir baigia ruošti monografiją apie lietuvių agrarinius papročius.

Dundulienė yra paruošusi šimtus etnografijos specialistų ir yra parašiusi daugiau kaip 100 mokslinių ir kt. straipsnių. (ELTA)

• Johanna Seimperis, vienas žinomiausių estų XX amžiaus rašytojų, neseniai mirė Estijoje. Velionis buvo gimęs 1892 m. Literat. dalykus pradėjo rašyti jau 1911 m. ir visą laiką aktyviai reikėsi literatūroje kaip poetas, beletristas, dramaturgas, vertėjas, kritikas. Buvo geras pasaulinės literatūros žinovas ir mokėjo nemažą svetimų kalbų. Lite ratūrinį darbą dirbo ištisus 59 metus.

— Universitetai pilni išminties; pirmamečiai mažai teatsineša; baigiantieji nieko neišsineša; taip ta išmintis ir kraunasi.

— A. Lowell
— Dažnas rašytojas mano, jog jis niekad giliai neišsireikšia, nebent tik tada kai pats nesupranta ką parašė.

— G. Prentice

SPECIALŪS SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Visi muitai ir išlaidos sumokėti iš anksto. Gavėjas nieko nemoka.

- IT - 605 \$31.80
4 1/2 sv. rūkytų šašimukų, 2 1/2 sv. taukų, 4 1/2 sv. ryžių, 4 1/2 sv. cukraus, 4 1/2 sv. kvietinių miltų.
- IT - 607 \$34.70
20 sv. kvietinių miltų, 20 sv. ryžių.
- SPECIAL - 1 \$38.50
10 sv. taukų, 10 sv. kvietinių miltų, 10 sv. ryžių, 10 sv. cukraus.
- DELICIOUS \$45.00
1 1/2 sv. degintos kavos, 1 sv. šveicariško šokolado, 2 1/2 sv. cukraus, 2 1/2 sv. ryžių, 1 1/2 sv. sviesto, 1 1/2 sv. šveicariško sūrio, 1 1/2 sv. rūkytų lašimukų, 1 1/2 sv. rūkyto kumpio, 2 1/2 sv. maišytų vaisių, 2 1/2 sv. marmalado, 2 1/2 sv. kvietinių miltų, 1 1/2 sv. geriausių sausainių.

10 SKARELIŲ \$46.80
5 vilnonės skarelės, be kutų, didelėm ar mažom gėlėm arba turkiškais raštais, visų spalvų, ir 5 šilkinės skarelės, visų spalvų.

ITALIŠKI NYLON LIETPALCIAI
Vyriški ir moteriški — visų dydžių nuo mažų iki didelių — spalvos: tamsiai mėlyna, tamsiai žalia, tamsiai ruda.

1 LIETPALTIS (Complete) \$25.90
2 LIETPALCIAI (Complete) \$39.30

SPECIALUS PASIOLYMAS DIRBTINIAI KAILINIAI pasiūti iš žinomos Borgana medžiagos, minko (tamsiai rudos) spalvos arba persiškių avelių (juodi), kaina, kurios niekas negali nurungti.
Complete \$99.00

Užsakykite dabar. Užsakykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010

Reikalaukite mūsų neapmokamo katalogo.

DRAUGO KNYGYNO KATALOGAS

siunčiamas nemokamai kiekvienam kas jį užsisako. paštu ar telefonu LU 5-9500.

Knygos suskirstytos pagal savo turinį į 15 skyrių ir sugrupuotos alfabeto eile.

Katalogas apima visas laisvajame pasaulyje išspausdintas lietuviškas knygas, daugumą lietuvių autorių anglų kalba knygų ir ribotą skaičių latviškų knygų, kurias galima gauti DRAUGE.

FRANK ZAPOLIS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pavojaus
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas — įvairių atstumų —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FRontier 6-1882

Remkite dien. "Draugą".

NAUJI LEIDINIAI

(Atkelta iš 6 pusl.)

bet apskiai yra ir kiekvienam idomių užuominų, sakysim, ar tai apie Vacario 16-tos m. sija, ar apie sausio ar vasario mėnesių įsidėmėtinas datas, ar apie AN-EO konstruktorių Antaną Gustaitį ir kt.

G E L E S

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
G U Z A U S K Ū
Beverly Hills Gėlinvė
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

HIGH RATES

Paid Quarterly

5% PASSBOOKS 5 1/2% \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN		6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE 5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE
---	---	--

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

Savininko
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklų Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Trys Moderniškos Kopyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICE)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. Lituania Ave. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lituania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

HIGHER INTEREST ON SAVINGS

6% PER ANNUM
5 3/4% PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$1,000. OR MORE, 1 YEAR MATURITY

PASSBOOK AND CERTIFICATE SAVINGS INSURED TO \$20,000

Interest is compounded daily and paid quarterly on all accounts. Standard Federal pays the highest legal rate of interest on all savings. Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6% and 5 3/4%.

STANDARD FEDERAL



Savings and Loan Association of Chicago
ASSETS OVER \$141,000,000.00 RESERVES OVER \$12,400,000.00 (more than twice the legal requirements)
4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140
HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 5 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M. - 4 P.M. • Sat. 9 A.M. - 12 Noon • Wed. Closed



SPYGLIAI IR ROYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALIŪNAS

Melžėjos ir sukaktys

Amerikoje vaikai neturi nė supratimo, kad piena kokia ten karvė duoda, iš viso kapitalistinis pasaulis atsilikęs nuo Maskvos, kuri melžėją iškėlė į nuostabias aukštumas. Melžėja ir Leninas yra maždaug dvyniai, ir tai turi labai daug daug komunistinio krašto didybę. Melžėjos laikraščiuose visada pirmuosiuose puslapiuose šalia Lenino, ir Lietuvos gyventojai stebisi, kodėl Maskva neįsako leniniškai sukurti paveikslą Lenino, jojančio ant karvės.

Daugelis stebisi, kodėl melžėja taip gerbinama ir Tarybinėje lietuvių enciklopedijoje? Ogi todėl, kad melžėjos yra pats svarbiausias komunistinės sistemos išradimas. Kremlius melžėja visus. Kad karvės per daug neukūstų, joms, kaip ir visiems laimingiems sovietijos gyventojams, valdžia duoda paskelbti statistikos raštus, pagal kuriuos jau seniai Sov. Rusija būtų buvusi ne tik į mėnulį, bet gal ir už mėnulio savo rubaškas nuėmusi. Taigi tof melžėjinė sistema ir karvės duoda apsišviesti. Štai "Valstiečių laikraštis" tenai šitaip rašo:

"Labai rūpinasi gyvūnais šakių rajono "Šviesos" kolūkie galvijų fermos darbuotojai. Prie



Karvė ašaroja, žiūrėdama į skirtumą tarp plano ir tikrovės. (Vals tiečių laikraščio piešinys).

kiekvienas karvės stovėjimo vietas kabo lentelė su meniu.

— Tegul žino visos juodmarinės, kiek joms pašarų priklausos, — sako fermos vedėjas Antanas Naujokaitis.

O tos karvutės žiūri į savo meniu ir tik galvomis linguoja: — Čia pas mus — kaip miestiskam restorane. Daug visko prirašyta, o nė pusės negaunam. Mityti, tas mūsų meniu tik svečiams parodyti.

— Taip jau reikia, — tvirtina fermos vedėjas, — Lipė lentelės su pašaru daviniais pakabinti, tai ir pakabinom.

Žodžiu, karvė pasiskaito ir žino, kokia ji laiminga. Jeigu Lenino raštus sudėtį į dėžias, tada melžėjinis rodiškiai rodytu, kad visa Sov. Sąjunga piene nukendo.

Lenino metais kompartija sušėrino melžimo mokslą. Nenuostabu, kad melžėjos kultas tenai gyvas ir melžimo romantika klesti: melžėja tamo snerius, galvodama apie didingą Leniną, kad bent jubiliejiniais metais galėtų užvalgyti sviesto.

Maskva nori melžti ir Amerikoje. Ji "Tiesoje" išpūškino keletą straipsnių, kad, taip saktant, Baltas surenka daugybę dolerių, kuriuos ji didžiai norėtų gauti. Dabar "Gimtajame Krašte" jau mini Lietuvių Fondą, matyt norėdama pamelžti dolerių iš milijoninio fondo.

Maskva nuolat rūpinasi melžimu. Iš melžimo ji ir gyvena. Tačiau, kaip ji rielis Pekino karves, tai gana sunku pasakyti, nes, su kinais apie melžimą kalbant, kyla klausimas, kur kas daugiau (čia vėl statistika!) nerū Lenino bardoj plauktų, išpaistytų visose leniniadose. Šie mūsų keli kuldūs svarstymai gal paaškins daugeliui Lietuvos, kodėl taip gerbinama Sovietijoje melžėja.

J. P-tis

Žmogus ir kalba

Žmogus, kuris sako tai, ką mano, yra kvailas.

Žmogus, kuris sako ne tai, ką mano, — melagis.

Žmogus, kūr nekamba apie tai, ką mano — diplomatas.

Žmogus, kuris negalvoja apie tai, ką kalba — parlamento narys.

Žmogus, kuris galvoja, bet nekamba — nebylys.

Žmogus, kuris tik kalba ir kalba, yra boba.



— Mamyt, nebijok, tas žvėrelis nepiktas, žiūrėk kaip plačiai šypso!

DU PSICHOANALISTAI

JAV-bėse garsūs visokie psichanalistai. Du tokie savo kabinetus įsitašė tame pačiame pastate. Abu jie buvo įsigiję gerą vardą, tik vienas jų apie 70 metų amžiaus, o kitas — tik apie 40.

Susitkę jie tik, eidami iš savo darboviečių, keltuve. Jaunasis būdavo nuvargęs, o senis — lyg jokio darbo nedirbęs, vis linksmas, bešvilpaujais.

Jaunasis kartą nebešlaikė ir paklausė senįjį: — Nesuprantu, kaip tamsta gali būti nepavargęs, nuo ryto iki vakaro klausydamasis pacientų kalbų?

— O kas gi jų klausosi? — atsakė senesnis.

DARĖ KĄ IR VISI

— Uniformuotas kareivėlis, su narsumo žymeniu ant krūtinės, aiškino pardavėjoms, kaip ten buvo, kai jis gavo medalį.

— Mes buvom apkasuose, prieš artilerijos sviediniai krito šalia mūsų ir viena skeveldra — palietė mano petį. Ir tada — aš dariau tai, ką darytu kiekvienas raudonkrajis žmogus.

— Ką? — Kraujavau.

Mokytojo grasinimas

— Aš perspėjau tave, — tarė pianinu skambinti besimokančiam vaikui mokytojas, — kad jei tu nė trupučio nekreipsi dėmesio, aš pasakysiu tėvams, kad tu esi didelis talentas.

Kas ką parduoda

"Tiesos" vasario 25 d. laidoje išspausdintas toks skelbimas:

"SILVOS" KOJINIŲ FABRIKAS parduoda importinius stiklinius, apipintus 30 litrų talpos butelius.

Butelio kaina — 1.67 rb. Kreiptis: Karmos, Šiaučiu-naitės g. 31, tel. 6-0416, tiekimo skyrius.

Tai gi mūza kojines, o parduoda butelius, ir tai liudija nuostabi komunistinės technikos laimėjimus, kur apelsinų gamina fabrikas.

GAUDEAMUS ET BIBAMUS

Padriki posmai iš neparašytos poemos

Negana minėt Maironi,
O užmiršti Paparoni.
Reik pridėti pepperoni
Ir spaghetti — macaroni.

Į archyvą aš padėjau
Seną meną, seną paną.
Vakar žilti jau pradėjau,
Šiandien šaunu į "manjaną".

Lai sau ciruliai čyruoja,
Lai kankliuoja ir be stygų.
Jeigu tau jie figūruoja,
Tai, kvietkeli, brauc uz Rigul

Stovi Jonas. Ir sijonas
(Janina jame taipogi).
Tų Janinų milijonas.
Ale, bracie, jakie nogi!

Į kacapą virtęs velnias
Veda biznį su New Yorku.
Iš dypuko perka kelnes
Za posledniuju petiorku.

Ir paspaudžia man jis ranką,
Ir žemaitiškai prašnenka.
O aš jam, kaip Butkų Juzė:
Nemelouk, sakau, rupūžė!

Ir užgaunu velniui širdį,
Kaip tas naciš be moralės.
Ir nė velnio jis negirdi,
Tiktai: Deutschland ueberalles!

Utėlė, blusa ir blakė
Esperantem būt panoro.
Kraujų čiulpdamos, pasakė:
En espero, sen doloro.

Kai linksmiau nebeišeina,
Kaip romėnai, sėdim ramūs.
Traukiam dainą apvalina:
Gaudeamus et bibamus!

Propaguojam dialogą,
Tokį gražų, kad net bloga,
Nes pažįstame jo skonį:
Peace with Moscow, and...

baloney!

Amerikoje gyvenimas pirmiau ir dabar

Toronto "Daily Star" kolumnisto, Gary Lautens, surinktomis žiniomis, pirmiau Amerikoje, ieš kodamas apsigyvenimui apartamento, žmogus pamatydavęs maždaug šitokius skelbimus laikraščiuose:

Išnuomojamas tuojau:

Dviejų miegamųjų butas, su plyta, šaldytuvu, abiem gerai veikiančiais, o apartamentas žiemą šildomas, vasarą — vėsina, gražioj aplinkoj, kelios minutės kelio ligi "downtown", gera automobilio pasistatymui vieta, privati maudyklė, pirties įrengimai, teniso aikštelė. Nuoma — 185 dol. Kreiptis...

Tai, girdi, skelbimas pagal senąjį stilių. Tačiau šie metai — juk jau 1970-tieji. FBI teigimu, riaušės, "stickup" ir kitokie gyvenimo "nesusipratimai" padaugėję apie 30 proc. Taigi, ir gyvenimo stilius Amerikoje — žymiai pasikeitęs. Didieji miestai, kaip: Chicago, New Yorkas, Los Angeles, Washingtonas ir kiti — tikros parako statinės.

Todėl, girdi, šiandien žmonės, ieškantieji butų, anaipol nežiūri "dviejų miegamųjų apartamentu, su gražiu reginiu prieš akis, teniso aikšte" ir t. t., bet žiūri, kad būtų saugi vieta gyventi.

Todėl, esa, ir skelbimų laikraščiuose stilius ir tonas Amerikoje visiškai pasikeitęs. Jis, girdi, matęs "Washington Post" šitaip skambančius skelbimus:

Išnuomojamas tuojau:

Ginkluotas apartamentas primą gyventojus nuo spalio 1 dienos. Tik pasitikrinkit — ir pamatysit šitokius gerus apartamentų privalumus:

1) Ginkluotas durininkas už taiklų šaudymą apdovanotas me daliu ir sidabrine žvaigžde. Ginkluota sargyba visos 24 valandos parojė;

2) Neperšaujami (bullet-proof) keltuvai;

3) Kiekvienas apartamentas ap rūpintas dvigubomis (taip pat ne peršaujamomis) durimis, garantuotais užraktais, sekimo skylutėmis duryse ir aliarmo skambučiais;

4) Pikti šunys koridoriuose būdi visos septynios dienas savaitėj;

5) Nei vienas apartamentas nėra langais į gatvę ar į atvirą parką, todėl, girdi, nenumatomi pavojai, net didžiausių riaušių metu;

6) Tiesioginė telefono linija

su policija kiekviename dviejų ir trijų miegamųjų apartamente.

7) Visi langai užpinti geležiniais virbalais;

8) Jeigu ir pėsčiomis — tik 12 minučių kelias ligi policijos nuovados ir 24 minutės iki artimiausio National Guard posto.

Visi čia paminėti privalumai bus galimi apžiūrėti ateinantį sekmadienį, ateikite, pamatykite ir savo akimis įsitikinkite;

Apartamentų mėnesinės kainos — pradedant 800 dol. mėnesiui.

Taigi tokie, esa, dabar apartamentų privalumai Amerikoje ir tokios jų kainos.

O va, — kita žinutė ir iš kitur: Esa, negrai Amerikoje "laisvos valstybės" reikalaują penkiose Amerikos valstijose: Mississipi, Louisiana, Georgia, Alabama ir South Carolina.

Gal reikėtų jiems ir atiduoti, pvz., kad ir Louisiana — a? Tegul jie ten gyventų ir tegul ten riaušės keltų.

Paruošė P. A.

Karvės Venecijoje

Sausio 1 d. valstiečių laikraštėje kviečiamas žurnalistas: "Atvažiuokit, pamatysite kaip linksmai čia karvės gyvena, lyg Venecijoje".

Žurnalistas gi paaiškino: "Aš žinau, kad tame gražiame mieste, kurį mini laiško autoriai, žmonės gondolomis plaukioja, švelniausiais dainelėmis dainuoja. Bet kad tuo užsimintų karvės — tikrai negirdėta. Nebent vėl kokia naujovė.

Nepaisydamas šalčio, greitai atsidiuru toje Vorėnų kolūkie karvių fermoje. Ir tikrai, jeigu būčiau pašaipūnas, pasakyčiau, kad čia nedaug trūksta, jog karvės pradėtų laiveliais plaukioti.



Tarybinė karvė su gitara lietuviškoj Venecijojej.

Juo labiau, kad kitaip čia ir nebepraeiš.

— Kam tas maudyklės karvėms laikote? — užsipuolu fermos darbuotojus.

— Kad mums niekas nieko nesako.

Tikrai, sakyti čia nelabai yra kam. Fermos vedėjas priprato po šitokius baseinus braidyti, zootechnikas, sako, i kita kolūkiej pabėgo. O pats ūkio šeimininkas A. Kviklys gyvena sausai", matydamas, kaip nežavi Venecija.

KURĖJOS SIELOS PAPILDYMAS

"Ateitis" šių metų pirmame numeryje išspausdino straipsnį apie Salomėja Nerį "Alioša, ko tu žliumbi". Žinoma, nieko naujo, apie šią poetę, kad ji nepaprasti jautri, rašė pralatai ir kanaaninkai. Ir verta rašyti, ka ten apie kokiuos vyskupėlius bolševikų kalėjimuos nukankintus pliaukšti, vyskupų visada buvo ir bus, gi poečių, kuri giltinei poemą parašė, tik viena. Pavyzdžiui:

Jau laisvės girdime garsus —
Mokėsimė ją saugoti,
Mums vardas Stalino šviesus
Kaip tikro tėvo, draugo.

Taigi šviesus vardas, šviesesnis už kokius ten "Tėviškės Žiburius". Taigi apie tą gailėtingąją ir sentimentaliją poetę "Ateitis" rašo:

"Ir dabar, praslinkus jau 25 metams nuo S. Nerės mirties, jos pasakytas poetinis žodis vis dar aktualus ir gyvas, jos kūryba vis peržvelgiama iš naujo ir vis randama ką nors nauja apie ją pasakyti. Joje randama naujų vertybių, naujų reikšmių. Bendrai, nagrinėjant kūrybą kartu žvelgiama ir į jos kūrėjo vidinį pasaulį, stengiamasi kuo giliau išžvelgti ir kūrėjo sielos slapčiausius kampelius. Todėl žiūrint į kūrybą, kartu žiūrima ir į kūrėjo sielą."

Taip sakant, verta žvilgtelti iš naujo į tos vargšės nuskriaustosią sielą. Negali gi nutylėti, kai poetė apie laisvos Lietuvos spau-



Šokis pagal politruko botagėlį.

dą ir joį rašančia, taigi ir apie "Ateities" buvusius redaktorius, šitaip dejuodama skundžiasi:

Mums bolševiko vardą teršė
Purvais jo veidą tepė jie,
Juos gąsdino tie aukso veršiai
Dykūnų ir išlepėliai.

Taigi tie dykūnai edė Lietuvos žmogų:

Buvai tu smėlis — pėnų plakamas,
Zolėlė, mindoma po kojų.

Todėl, nusikračius išnaudotojų kapitalistų, kurie jai mokėjo po keletą šimtų litų algos, poetė iškilmingai taria:

"Bolševiku mes būti norime kiekvienas."

Ir tada ją ištinka nuostabūs regėjimai:

Regiu ir vėl galingus Kremliaus bokštus
Ten rymo Stalino šviesi galva.

Laisvoje Lietuvoje buvo visi va gys ir išnaudotojai, kurie engė ir vargšė Salomėja. Toj buržujų Lietuvoj buvo toks gyvenimas:

Tą pačią pilką, brangią žemę,
Ir mes kartais mylėjome, —
Bet buvome pažeminti
Marinami kalėjime.

Buržujų liūtai — galvažudžiai,
Teisėjų togom apsvilko
Ir pakvietė "teisingai" liudyt
Klasingą vanagą ir vilką.

Kas buvo nekaltėjime, tas buvo teisiamas, štai kočių teisėjų:

Tokie poetės sreunūs komplimentai teisėjams, ir todėl poetė pateisinama, kad tada kai vežė komunistai lietuvius į Sibira, poetė buvo atgavus džiaugsmingą nuotaiką ir uždainavo:

Didis kelias. Bolševiko kelias,
Aplink žemę keturis kartus.

Taigi bolševikinis kelias, kaip ten kokių amerikiečių vedamas Highway, greitkelis, einas kur tik papuola, kai reikia nugriaua namus ir bažnyčias. Ką tu pasakysi, tiesiog amerikonišką techniką jau tada poetė įsisavino.



Šaunusis humoristas Chruščiovas į šipulius skaldo S. Neris apdai nuotąją saulę.

Juk kitaip ir negalėjo būti tam ponui, kuriam:

Galva svaigsta, šoną diegia, —
Reik injekcijų ir klizmų,
O labiausia tu paliegęs
Tik dėl baimės komunizmo.

O vokiečius poetė tai jau gražiai palydėjo, pilna sentimentalios meilės:

Žūkite, žūkite, prakeikti,
Saulėi netekėjus.
Skraudžiai grūkite prakeikti,
Vakarui atėjus.

Ir kai žuvo, tai žiūrėdama į la voną poetė konstatavo:

Per įsiveržėlių lavonus
Zygiuoja Armija Raudona.

Karui baigiantis, visokie ten raudonieji kryžiai sentimentaliovo, rūpinosi vokiečių belaisviais, kurie juk esa nekalti, kad turėjo kariauti, bet mūsų poetė pilna mimoziško jautrumo žiūrėdama į mirstančius vokiečius eilavo:

Milijonai negrįš... Grįždami
dar išdėvs,
Ir prie Reino bus klaikiai
platu.

Na, ir ką tu pasakysi, šitoks poetės jautrumas. Taigi ir nenuostabu, kad visi jai meilės straipsnius rašo ir net to niekšo Kubilinkso už eilėraščių "Rūtelę" mušėjai, vargšei poetei kankinei galvą nulenkė, jos net neušiminę. Enkavedistai sakosi, kad jie kraujuj netrokšta, girdi, eilinis jų darbas sukloti rankas, mūsų poetė juk švelnutė, todėl ji sako:

Didelė šilta naktis,
Tokia — žiauriu be žvaigždžių.
Kur jūs, fašistai pikti,
Jūsų kraujo geidžiu?

Šiais kilniais poetės norais ir baigiame šį kulkų vargšės jautros poetės atminimų papildymą, kurį, reikalui esant galėtume dar ir labai praplėsti.

J. Saldinis



Storieji ir plonieji

Vienas Amerikos aktorių pradėjo viešą kampaniją, norėdamas sugrąžinti gerą vardą storuliams.

— Storumas mūsų krašte vertinamas kažkuo, vertu pasipiktinimo, tuo tarpu yra įrodyta, kad storuliai yra geresni vyrai žmonoms, negu ilgi laibi. Pagal statistikos duomenis jie išsiskiria su žmonomis du kartus rečiau, negu liesieji.

Vienas laikraštiniųkų, siekdamas nuneigti šį teiginį, parašė: "Storuliai yra tokie nepaslančū, kad net išsiskirti su žmonomis tingi."

— Mokslas niekada neišsprendžia nei vienos problemos, nesudarydamas dešimt kitų problemų.

Bernard Shaw

LIETUVYBĖ NEŽUS

Mūsų pedagogai susirūpinę, kad jau antros kartos lietuviai vieni nekalba lietuviškai, o kiti net nebelaiko savęs lietuviais. Dėl to per daug neturime nusiminti. Jeigu dviese tėvai neįstengia išauginti lietuvių vieno vaiko, tai viengungis Juozas Tinišis, Los Angeles Californijos universitete, išsijuošęs ruošia 35 naujus lietuvius, iš kurių tik vienas grynakraujis lietuvis.

PATRIOTIZMAS SU RAGAIS

"Laisvoji Lietuva" nr. raso. "Zenklas, kad vadovaujančiųjų dalis su ragais turi išeiti iš tų organizacijų vadovybių. Jie gali susirasti lietuviško patriotiško darbo kitose srityse, kur neliečiama visai Lietuva."

"Spygliai ir Dygliai" jau seniai sako, kad visi, kurie su ragais dirbtų patriotinį darbą.

MALDA

Vaikų darželyje seselė klausia vieną mažylį:

— Vytuk ar tu kasdien pasimeldi?

— Ne, nevisada, nes būna tokių dienų, kad man nieko nereikia.

NEDRAUGIŠKA NEOLITUANUS VYRIJA

"Akademine Prošvaistėse" vasario 21 d. rašoma iš Neo-Lituanų gyvenimo: "Sausio 23-čią įvyko alutis studentams ir arbatėlė studentėms."

Tiesiog bausis moterų teisų pažeidimas, kada vyrai geria alų, jos turi gerti vandenį.



Arbata ar alus?

— Kas per toli nueina į Vakarus, atsiranda Rytuose (Indonezija).

— Gyvenimas yra rimtas uždavinys, kurio išsprendimui žmogui tik vieną kartą amžius bėgyje duodama keliasdešimt metų.

Klug